

YOHANES

Kale Wī a Ndε Ayekī Yohanes

Tsele Ke a

Kale a Kī Kakpa Nkpā.

I Fōmō baabōa katinya ni, Baguma Kale a deī kōkōe. Kale a mō Baguma deī, ade Kale a nyε Baguma a. **II** Kale a mō Baguma deī anε kayōkayi a fōmō bēbōa katinya. **III** Baguma bōa fōtsa flee etsāmena ye akū, ade lētsama lēlāa kī εnε ye liti εbōa. **IV** Kale a kamε nkpā deī, ade nkpā kīlēma batidziwa ɔhaī a. **V** ɔhaī a avōlε nε ɔtū kamε, ade ɔtū tāpuli edina ye da a.

VI Baguma do onyole odi kī bavε Yohanes. **VII** ɔya kī yayaadi adansie nε ɔhaī a akū ayekī bati flee aatsā ye akū bētε bido. **VIII** Nnē Yohanes nyε ɔhaī a, mbom adansie eyadi nε ɔhaī a akū. **IX** ɔhaī wī a kī yatē kakpa odi nyε odi a, aya nε katinya kamε.

X Kale a na nε katinya kamε, lēmε titō kī Baguma bōa katinya etsāmena ye akū malo ni, batidziwa támō ye biyi ɔsū. **XI** ɔya nε ye mōawε bati sekē, lēmε ye bati a tátε ye. **XII** Lēmε bati flee a kī bētε ye, ade bētε ye bido lēmε a, ɛkpa be kōbē kī bēdani Baguma babi. **XIII** Betádani Baguma babi nε batidziwa kama onukpē, ūye ndε ayekī otinyole ama babi aye, mbom Baguma mōawε lēwε kī yakēna be ye babi.

XIV Kale a dani kēkēna otidziwa, edzi nε boe kamε, ade kōnyakamō mō ɔnōkōali yi ye kamε

a. Bōmō ye kukūkpale a, kukūkpale a kī ete nde Ọlega a Obi mōapē a aye.

XV Yohanes di adansie nē ye akū, εboā fōwɔla elē kī, “Ade oti kī akū fōlētsa mbi mi kī, ‘Oti odi aya nē yī liti, lēmē εbē yī kitonékī edzi nkpā kōkōe fōmō bema yī.’”

XVI Nē ye kōnyakamō bebblebee sū ni, ehila boe flee εkpa boe nhila ete nē nhila akū.

XVII Mose akū Baguma mbla a tsā eya, lēmē ye kōnyakamō mō ɔnōkōali a tsā Yesu Kristo akū fōya. **XVIII** Odima támō tō Baguma. Ye Obi mōapē a kī eketimō Baguma a, kī edeī nē Ọlega sekē a, ade ye lenyé ayekī Baguma la a etsa boe a.

Yohanes Mui Ọwɔlane a De Letsā.

XIX Yudafō banōkōē nē Yerusalem do be basōfō mō Levifō nē Yohanes sekē kī bēnaavia ye kī, “Nō nyé owei?”

XX Yohanes tásī be mbuayé kakpa, mbom εkpale fōlētsa kamē yededeede elē kī, “Nnē yī nyé Kristo a.”

XXI Ade bivia ye kī, “Kekō nō nyé owei? Mbōee nō nyé Baguma Onukpē Ọnyenē Eliya a?”

Ekpa be mbuayé kī, “Oowo, nnē ye manē.”

Bibuki bivia ye kī, “Nō nyé Baguma onukpē Ọnyenē a kī bēle biyi kī yaaya a?”

Ekpa be mbuayé kī, “Oowo.”

XXII Adeke bibi ye kī, “Kekō bi boe oti a kī anē, kitonékī kēnē kī bōkōa mbuayé bōma bikī bido boe fōtō a. Owei koū anē?”

XXIII Yohanes kpa be mbuayé nde ayekī Baguma Onukpē Ọnyenē Yesaya tsēlē eyi a kī, “Yī nyé oti

a kĩ etsẽ nε kɔsa kamε yabɔa fɔwɔla a odo kĩ bækəna osi kpīi bækpa ɔlate a.”

XXIV Batɔ a kĩ bido bito Farisifɔ sɛkɛ a, **XXV** via Yohanes kĩ, “Ntε nné nɔ nyε Kristo a, ũye Eliya, ũye Baguma onukpɛ ɔnyenε a ni, nde sū akεna mui kawɔla amanie?”

XXVI Ade Yohanes kpa be mbuayε kĩ, “Yī kɔ ni, mawɔla batı mui, lεmε odi kĩ minyína ye dzɛ nε mi kamε. **XXVII** Ade ye tomo yī nε liti yaya a, lεmε ntáfeta kĩ mawũnya ye mpabua tɔwɛ malo.”

XXVIII Fukī flee ya nε foe kamε nε Betania ɔmatɔ kamε, nε Yordan ɔwɔ liti, awā kĩ Yohanes kawɔla batı mui a.

Yesu Nyé Baguma Kavelibi a.

XXIX Kĩ kade nyina a, Yohanes mó Yesu kĩ yaya nε ye sɛkɛ, ade ele kĩ, “Midã Baguma Kavelibi a kĩ yaakɔa katinya kamε batı tɔkpa εnamεna a! **XXX** Ade otı kī akū fɔletsa mbi mi kĩ, ‘Oti odi aya nε yī liti, kĩ εbɛ yī, kitonɛkĩ edzi nkpā kɔkɔe fɔmɔ bεma yī.’ **XXXI** Yī mɔawε a ntányi otı a kĩ ye yanε, lεmε ũyaawɔla batı mui, ayekĩ maanyε ye ntsa Israel kade a.”

XXXII Ade Yohanes le nε Yesu akū kĩ, “Mmó Hūhū Kpalewa a kĩ ɛka eto ode nde mblɔduma aye εyadzi nε ye akū. **XXXIII** Nε kayɔkayi a, ntányi ye, lεmε Baguma kĩ edo yī kĩ nwɔla batı mui a bi yī kĩ, ‘Oti a kĩ aamɔ kĩ yī Hūhū a ka εyadzi nε ye akū a ni, ade ye aakɔa Hūhū Kpalewa εwɔla batı mui a.’ **XXXIV** Mmó foe lɔmɔ, ndi adansie kĩ ade otı kī nyε Baguma Obi a.”

Yesu Ve Ye Fɔtsa Bakɔlenε Batɔnyade a.

XXXV Luwi leyade a, kĩ Yohanes mɔ ye fɔtsa bakolene nviā dzē ne awā a, **XXXVI** bɛmō Yesu kĩ yat̄ a, Yohanes le kĩ, “Midā Baguma Kavelibi a!”

XXXVII Fɔtsa bakolene nviā a nu fɔletsa a kĩ ele a, foesū bitomɔ Yesu benaa.

XXXVIII Yesu dani, emó be kĩ bitomɔ ye, ade evia be kĩ, “Litsa miawε?”

Bækpa ye mbuaye kĩ, “Rabi,” foe kayɔ nyε Fɔtsa ɔtsane, “ndia odzi?”

XXXIX Yesu bi be kĩ, “Miyaadā.”

Loko a aana nde olobe tɔdɔū ɛna kamε, foesū bitomɔ ye benamɔ awā kĩ edzi a, ade bidzi ne ye sek̄ olobe a flee a.

XL Fɔtsa bakolene nviā a kamε ɔmɔa nyε Andrea, Simon Petro ɔwaenyole. **XLI** Letsa a kĩ Andrea nya lɔtɔ ɛkɛna nyε kĩ ɛnawε ɔwaɛ Petro ebi ye kĩ, “Bɔmō Mesia a!” De kayɔ nyε Kristo. **XLII** Ke liti a, Andrea kpā Simon ɛnamεna Yesu sek̄.

Yesu dā Simon kɛnanaana ade ebi ye kĩ, “Nɔ dī nyε Simon kĩ enyε Yohanes obi a, lɛmε kito finyaa baave nɔ Kefas,” iye Petro. Buñ nviā a kayɔ nyε de.

Yesu Ve Filipo Mɔ Nataniel.

XLIII Kĩ kade nyina a, Yesu we kĩ yadzakū enaa Galilea tite akū, ade εmɔ Filipo ebi ye kĩ, “Yaatomɔ yĩ.”

XLIV Filipo lɛmε to Betsaida, ɔmatɔ a kĩ Andrea mɔ Simon dzi a kamε. **XLV** Filipo mɔ Nataniel ade ebi ye kĩ, “Bɔmō oti a kĩ Mose mɔ Baguma onukpẽ banyenε tsεlε fɔletsa ne ye akū ne Katselε Kpalewa kamε a. Ade ye nyε Yosef obi Yesu, kĩ eto Nazaret a!”

XLVI Nataniel via kĩ, “Fotsa wĩ fudi aapuli fõne futo Nazaret leme kame?”

Filipo kpa ye mbuaye kĩ, “Yaadã!”

XLVII Kĩ Yesu mó Nataniel yaya ne ye sekẽ a, ele ne ye akũ kĩ, “Ade Israelni kpanunuunu ne awĩ a, enyé ane kame keke fotsa ɔkènanè!”

XLVIII Nataniel via Yesu kĩ, “Nde ɔkèna onyi yĩ?”

Yesu kpa ye mbuaye kĩ, “Mmó nɔ kókɔe ne koya kutse a kayɔ fómɔ Filipo yavé nɔ.”

XLIX Ade Nataniel le kĩ, “Fotsa Ḍtsane, nɔ nyɛ Baguma Obi a. Nɔ nyɛ Israel Legã a!”

L Yesu bi ye kĩ, “Ayekĩ mbi nɔ kĩ mmó nɔ ne koya kutse a kayɔ sũ mɔ ɔte odo a? Aamɔ fotsa baũ kĩ fõbẽ fukñ!” **LI** Ade ke ebi be kĩ, “Mabi mi flee ne ɔnɔkɔali kame kĩ míamɔ ode kĩ ebinya, ade míamɔ kĩ ode fótɔ banyanè aakade bekaka ne yĩ, Otidziwa Obi a, akũ.”

II

Bipi Obolitsɔ Ne Kana.

I Ne luwi lélalede akũ a, bipi obolitsɔ ne Kana ɔmatɔ kĩ edeñ ne Galilea tite akũ. Yesu ɔma na ne awã, **II** ade beve Yesu mɔ ye fotsa bakolene a leme beya ne obolitsɔ kapikɔ a. **III** Kĩ waĩ woli a, Yesu ɔma fuã Yesu ebi ye kĩ, “Be waĩ a woli.”

IV Yesu bi ye kĩ, “Otsole, nné nɔ aabi yĩ lets a kĩ nkèna. Yĩ loko táwo tɔ ɔtɔ.”

V Yesu ɔma nabi basumune a kĩ, “Letsa nyɛ lets a kĩ yaabi mi ni, mikèna.”

VI Ayekĩ fonye Yudafɔ amanië kĩ bavole akũ fómɔ bawo ne tɔtɔ kame sũ ni, bake boe tɔrɔlo evñ ne tɔtɔ a kame. Mui fugumi tssetsè ena ũye foe elo awo ne lómɔa kame.

VII Yesu bi basumunę a kĩ, "Minu mui miyula clococđtula a." Foesü binu mui biyula foecucnucuts.

VIII Ade Yesu bi be kī, "Minu mui a badi mima
oti a kī yadāmēna funitsā akū a." Ade binu badi
bēma ye a.

X Funitsā akū ɔdāmēnane a tá mui a kī bēdani bave a onukpē ɛdā. Etáyi awā kī bitomēna be, lēmē basumunē a kō nyina. Foesū eve obolitsō ɔnyo a, **X** evia ye kī, "Odi nyé odi akpa batí a bave vɔë kanyamēna lɔtɔ, lɔkɔa nté bémɔa be biwī a, yabɔë bakɔë a kayamēna. Nde fɔya mo nɔ kō ɔkɔa bave vɔë a oke kεyawo lɔkɔ kī?"

XI Yesu këna ye awāwā fotsa fōtōnyade kii ne Kana ne Galilea tite akü, ekoa enye ye kukükpalé etsa, ade ye fotsa bakolene a te ye bido a.

XII Ke liti a, Yesu mō ɔma, mō bawaenyole mō ye fotsa bakolene a dzakū bennaa Kapernaum, bennadzi ne awā fuwi sukuloo.

*Yesu Blomena Koyaatō Banyanę Ne Baguma
Asəli Kəla a Kame.*

XIII Kī Yudafō Wuda Katē luwi kanya a wo ጽር
liyua a, Yesu naa Yerusalem. XIV Ne Ascoli Kola
kame a, εመ kī bati dzi banč banantsue, baveli
mo mblōduma. Εመ lème kī sika babēne dzi ne
be tupunu akū ne awā. XV Foesū εን ወደ ደካና
mple ፊጋዣ ይብሎማና bayas a flee, banantsue mo
baveli a ne Ascoli Kola a kame. Edu be tupunu
lème ewula, εምናል sika babēne a sika መሬት.
XVI Ade ebi bikī banč mblōduma a kī, “Mifila
fotsa kī minemēna ne awī, mitakō Nda kola
mikēna አካላት.”

XVII Ade ke ye fotsa bakolene a te ane kĩ Katselé Kpalewa a le kĩ, "O Baguma, no kola akũ mbodibõ atẽ ne yĩ kamé nde fi aye."

XVIII Yudafõ banokõë yavia Yesu kĩ, "Litsa nsentseleni aapuli okena ɔtsa boe kĩ odei osi kĩ akena fukii?"

XIX Yesu kpa be mbuaye kĩ, "Miveli Baguma Kola kii, ade ne fuwi elale liti ni, maabuki nke koe."

XX Yudafõ a bi ye kĩ, "Bekoa futeli tena-avu bike Asoli Kola kii, ke mo ale kĩ aakoa fuwi elale obuki oke koe a?"

XXI Lemé asoli kola a kĩ Yesu lamena kale a nyé ye sukena. **XXII** Foesü kĩ Baguma dzela ye etomena kanokpa liti a, ye fotsa bakolene a te ane kĩ elé fukii eyi, ade bête Katselé Kpalewa foletsa mo letsa a kĩ Yesu le a bido a.

Yesu Nyina Otidziwa Kutitse.

XXIII Kĩ Yesu na ne Yerusalem ne Wuda Katẽ luwi kanya kamé a, batí pii te ye bido ne awawã fotsa a kĩ bémó kĩ ekéna a sú. **XXIV** Lemé Yesu takoa ye akũ ekpa be, kitonékí enyina batí flee. **XXV** Foesü fotsasí kĩ odima abi ye kadi ne batí akũ, kitonékí ye moawé a enyina letsa a kĩ lidei ne be towolé kamé.

III

Yesu Nyé Foletsa Kame Etsa Nikodemo.

I Ne lokõ a naa kamé a, Yudafõ onokõë moa na kĩ enyé Farisini, kĩ bave Nikodemo. **II** Luwi a lenyé, eya ne Yesu seké eyabi ye kĩ, "Fotsa

Ətsanə, bunyina kī Baguma sek̄ oto ɔya, kitonekī odima ləláapuli əkəna nsentseleni a kī akəna a, ntə Baguma lítomə ye.”

III Ade Yesu bi ye kī, “Ənəkəali mabi nō kī ntə bətábuki bələla oti kama ni, eláapuli emə Baguma legākanya a.”

IV Nikodemo via ye kī, “Nde baapuli bibuki bəma oti kī ebo anə? Eláapuli ewo ne əma səmə kame bələla ye kama leyade.”

V Yesu kpa ye mbuaye kī, “Ənəkəali a mabi nō kī, ntə bətámə oti bitomena mui mō Baguma Hūhū kame ni, eláapuli ewo ne ye legākanyakō a kame. **VI** Sukəna kame bama sukəna oti katomena, ləmə Baguma Hūhū kame bama hūhū ode. **VII** Foesü fətakəna nō wāwā kī nle kī kəne kī bələla mi flee kama. **VIII** Əwə abəa kanaa awā kī yawə, anu ye nkā, ləmə onyína awā kī eto īye awā kī yanaa. Ade aye fəla fəkpa odi nyə odi kī bəma ye ne Hūhū a kame a.”

IX Ade Nikodemo via ye kī, “Nde fukii aapuli fəya ne foe kame?”

X Yesu kpa ye mbuaye kī, “Fotsa Ətsanənəkəə anə ne Israel, mō onyína fukii a? **XI** Mabi nō ne ənəkəali kame kī bəale kədzəla ne letsa a kī bunyina a akū, ade bəadi adansie ne letsa a kī bəmō akū a, ləmə mi kame odima láwə kī yate boe fəletsa a. **XII** Nte mbi nō tite akū fəletsa mō ətátə foe odo a, ləkəa ntə mbi nō ode fəletsa a ni, aapuli ətə foe odo? **XIII** Ade odima táde tō ənaa ode, mbəente yī, Otidziwa Obi a, kī nto ode īya a odi.

XIV “Nde ayekī Mose dela kəs kī bəkəa kəoble bəkəna a ne otse akū ne kəsa kame a, ade ayea

kene kĩ baadela yĩ, Otidziwa Obi a, leme nẽ asendua akũ a, [XV](#) ayekĩ odi nyẽ odi kĩ ete yĩ edo aana nkpa kĩ ela kawūna a.

[XVI](#) "Kitonekĩ Baguma ti ewe katinya kale paa kĩ ekœa ye Obi mœare a ekpa kĩ odi nyẽ odi kĩ ete ye edo lsláaku ewœ, mbom yaana nkpa kĩ ela kawūna a. [XVII](#) Kitonekĩ Baguma tado ye Obi kĩ eyaakœ katinya kame batı kœtœ, mbom kĩ fotsã ye akũ batı bœna kate.

[XVIII](#) "Odi nyẽ odi kĩ ete Obi a edo ni, bœtako ye kœtœ, leme odi nyẽ odi kĩ etate edo ni, bœko ye kœtœ kœkœ, kitonekĩ etate Baguma Obi mœare a edo. [XIX](#) Ayekĩ badzemœ katinya kakœ batı kœtœ a nyẽ kĩ œhaï a ya ne katinya kame leme batı wœ otœ kale bœba œhaï a, kitonekĩ be fotsakelawa nyẽ tœkpa. [XX](#) Odi nyẽ odi kĩ yakena tœkpa akesi œhaï a, ade eláaya ne œhaï a sekœ a, kitonekĩ yaawœ kĩ yanyœ ye tœkpa kanya. [XXI](#) Leme odi nyẽ odi kĩ edzi ne œnœkœali kame ni, yaya ne œhaï a kame ayekœ œhaï a aafœ bœmœ kĩ yakena fotsa ne Baguma kawœ akũ."

Yohanes Mui ɔwɔlane a Kpale Yesu Akũ.

[XXII](#) Fukœ litœ a, Yesu mœ ye fotsa bakœlenœ a naa Yudea amantam a kame a. Edzi ne awœ fuwi sukuloo ewœla batı mui. [XXIII](#) Yohanes leme kawœla batı mui ne Ainon kĩ efua Salim, kitonekœ mui bœ ne awœ. Batı kaya ne ye sekœ kĩ ewœla be mui. [XXIV](#) Ne lœkœ a na kame a, bœtapi tœ Yohanes bido ne kola kame.

[XXV](#) Luwi a, fœletsa kavelœ ya ne Yohanes fotsa bakœlenœ mœ Yudani odi kayite ne Yudafœ akũ mui kawœla amanies akũ. [XXVI](#) Foesœ bœya ne Yohanes sekœ bœyabi ye kĩ, "Fotsa ɔtsane, ate anœ

ne onyole a kĩ ena ne no sekẽ ne Yordan ɔwɔ lití, kĩ odi adansie ne ye akũ a? Elamena bati mui kawõla ade bati flee lamena ye sekẽ kanaa a!”

XXVII Yohanes kpa mbuayé kĩ, “Odima léláapuli ena litsedi mbœnté Baguma lækpa ye de. **XXVIII** Mi mɔawé a nyé yĩ adansifɔ kĩ nlé kĩ, ‘Nné yĩ nyé Kristo a, mbom Baguma do yĩ kĩ ũnya ye loto.’ **XXIX** Obolitsõ ɔnyú nyé otí a kĩ elá obolitsõ a, lème obolitsõ ɔnyú okɔba kĩ edzẽ ne ɔowẽ yatse a kõ, kawõle ade ye pii nté enu obolitsõ ɔnyú a odo. Ade ayea kĩ nnu ye odo a, yĩ kawõlekamɔ akpɔla a. **XXX** Kẽnɛ kĩ ye dĩ lide ne ode lɔkɔa yĩ lide leka ne kayo.

Oti a Kĩ Eto Ode Eya a Bẽ Be Flee.

XXXI “Oti a kĩ eto ode eya a bẽ be flee. Oti a kĩ eto tite akũ a nyé tite akũ otí, ade tite akũ fɔletsa yale a, lème otí a kĩ eto ode a bẽ be flee. **XXXII** Yale lëtsa a kĩ emó, mɔ lëtsa a kĩ enu, lème odima láte ye adansie kadi a. **XXXIII** Lème odi nyé odi kĩ ete ye fɔletsa a, asipi kĩ Baguma adi ɔnɔkɔali. **XXXIV** Oti a kĩ Baguma do a ale Baguma fɔletsa, kitonekĩ Baguma kɔa Hūhū eyula ye kame. **XXXV** Olèga a awé ye Obi kale, ade foesù ɛkɔa fɔtsa flee edo ne ye awé a.

XXXVI “Odi nyé odi kĩ ete Obi a edo ni, edeñ nkpa kĩ elá kawúna a, odi nyé odi kĩ yaátse Obi a ni, eláana nkpa, mbom Baguma kalɔkpa aana ne ye akũ.”

IV

Yesu Mɔ Samaria Otsole Odi Lɔmèna.

I Farisifə a nu kī Yesu kawəla batı mui, kī ye fətsa bakələne a kapə kaba Yohanes bade.

II Leme ne ɔnəkəali kame ni, Yesu məawə tāwəla odima mui, mbom ye fətsa bakələne a odi lewəla batı mui. **III** Foesū kī Yesu nu fəletsa kī a, ədzakū ne Yudea emuniki ənaa Galilea tite akū. **IV** Kenə kī ətsā Samaria tite kame ənaa awā.

V Yesu yawo Samaria ɔmatə odi kī bavə Sikar. ɔmatə a fuā mə tite a kī be əwanyə Yakob kəa əkpa ye obi Yosef. **VI** Yakob ləwəke deī ne awā. Yesu yawo awā ndə suwa tədəū ewua-nviā kame, ade kī osi katsā piā ye sū ni, ekəna akū edzi ne ləwəke a əwē.

VII Owi tábuna mə Samaria otsole odi ya kī yaanu mui. Yesu bi ye kī, “Kpa yī mui badi mməa.” **VIII** Ne loko a na kame ni, ye fətsa bakələne a naa ɔmatə kame bənaaya funitsā.

IX Otsole a bi Yesu kī, “Nde fəya mə nō Yudani avia yī Samaria otsole kī nkpa nō mui kaməa?” Elə ləmə kitonəkī Yudafə mə Samariafə lákā.

X Yesu kpa ye mbuaye kī, “Nte kanyina onyina letsə a kī Baguma akpa, mə oti a kī ye lameña nō mui məawa kavia ni, kufe nō aavia ye lokoə əkpa nō mui kī bakpa nkpa a.”

XI Otsole a bi ye kī, “ɔnəkəɛ̄, ɔnēe bokiti kī bakəa kanu mui, ade ləwəke a leme dzū a. Ndia aatoməna mui a kī bakpa nkpa a? **XII** Boe əwanyə Yakob lenye ləwəke kī əkpa boe, ade ye məawə, ye babi mə ye bayas flee məa mui bitoməna de kame a. Mbəee katsa atsa kī ɔbə Yakob?”

XIII Ade Yesu kpa ye mbuaye kī, “Odi nyə odi kī eməa mui kī ni, ɔməado aabuki əkə ye, **XIV** leme odi nyə odi kī yaməa mui a kī maakpa ye a ni,

ɔmɔado ləlāabuki εkɔ ye da. Kitonɛk̄ mui a k̄ maakpa oti a aadani mui katokɔ k̄ nk̄pā mui deĩ a ne ye kamɛ, bækpa ye nk̄pā k̄ εla kawūna a.”

XV Otsole a bi Yesu k̄, “ɔnɔkɔɛ̄, kpa ȳi mui a na badi ayek̄ ɔmɔado ləlāabuki εkɔ ȳi da, ūye mbuki ūya ne aw̄i k̄ maanu mui.”

XVI Ade Yesu bi ye k̄, “Naakpā nō ɔnyɔ miya.”

XVII Otsole a bi ye k̄, “Nlá ɔnyɔ.”

Yesu bi ye k̄, “ɔle ɔnɔkɔali k̄ ɔlá ɔnyɔ. **XVIII** Ne ɔnɔkɔali kamɛ ni, odzimɔ banyole elo t̄ɔ, ade onyole a k̄ mimɔ ye midzi finyaakiī malo liti enyé nō ɔnyɔ a.”

XIX Ade otsole a bi Yesu k̄, “ɔnɔkɔɛ̄, mmó k̄ Baguma onukp̄ɛ̄ ɔnyenɛ ane. **XX** Boe Samariafɔ bawanyɔ sum Baguma ne ɔtɔ k̄ii akū, leme mi Yudafɔ mibo Yerusalem nyɛ awā k̄ kene k̄ batibisum Baguma.”

XXI Yesu bi ye k̄, “Boe ɔma, te ȳi kado k̄ lɔkɔ aaya k̄ batiləlāabuki bisum ɔlɛga a ne ɔtɔ k̄ii akū ūye ne Yerusalem. **XXII** Mi Samariafɔ miti minyina oti a k̄ ye miasum. Lemɛ boe Yudafɔ k̄ bunyina oti a k̄ bɔasum, kitonɛk̄ Yudafɔ akū nk̄pā kate a tsā kεya. **XXIII** Lemɛ lɔkɔ aya, ade leya kɔkɔɛ malo k̄ batiləlāabuki bisum Baguma ne osi w̄i akū a, aasum ɔlɛga a ne Baguma Hūhū mɔ ɔnɔkɔali kamɛ. Ade batiləlāabuki bisum Baguma awe a. **XXIV** Baguma ni, Hūhū yanɛ, foesū kene k̄ batiləlāabuki bisum Baguma ne Hūhū mɔ ɔnɔkɔali kamɛ.”

XXV Ade otsole a bi ye k̄, “Inyina k̄ Mesia k̄ bavɛ Kristo a aaya, ade nte εya ni, yaabi boe letsanɛ a.”

XXVI Yesu bi ye kī, “Yī nyε ye, yī a kī nlamēna kōdzela kale mō nō a.”

XXVII Lōkō a na kamε mō Yesu fōtsa bakōlēnε a muniki bεya. Fōkēna be wāwā paa kī bεmō kī ye mō otsole bεlamēna kōdzela kale. Lemε be kamε odima tāvia otsole a kī, “Litsa awε?” īye bivia Yesu kī, “Nde sū mimō ye mialōmēna?”

XXVIII Ade otsole a fōnε ye kugumi awε eyi nε awā, εnāa ɔmatō kamε εnabi batī kī,

XXIX “Miyaadā onyole odi kī ebi yī lεtsa nyε lεtsa kī nkēna tō. Mbōeε ye nyε Kristo a?” **XXX** Foesū batī nē ne ɔmatō a kamε bεnaa Yesu sεkē.

XXXI Nε lōkō a kamε a, Yesu fōtsa bakōlēnε a kake ye adulī kī, “Fōtsa ɔtsanε, yaanya litsedi.”

XXXII Lemε Yesu bi be kī, “Ndeī funitsā kī maanya, kī minyīna foe akū lεtsama.”

XXXIII Foesū ye fōtsa bakōlēnε a kavia be akū kī, “Mbōeε odi ma ye funitsā?”

XXXIV Yesu bi be kī, “Yī funitsā nyε kī makēna nε oti a kī edo yī a kawε akū, lōkōa nwūna ye adzuma a kī ɛkpa yī a. **XXXV** Nnē mi ale

kī kite tidetō εna sōñ kī funitsā kakpōta lōkō awō ɔtō? Lemε mabi mi kī mikō aŋε midā fōba a! Funitsā a bo kī bakpōta. **XXXVI** Oti a kī yakpōta funitsā a ate kōtōkase, ade ɔkpōtanε akpōta foe kakpa nkpa kī elá kawūna a. Foesū funitsā odunε a mō ɔkpōtanε a flee aamō kawōle bεkpōta. **XXXVII** Foesū kale a kī bale kī, ‘Oti mōa adu fōtsa, oti bεbā akpōta foe’ a nyε ɔnōkōali.

XXXVIII Ndo mi kī minaakpōta funitsā nε fōba a kī mitákēna adzuma nε foe kamε a. Bati bεbā lekēna adzuma nε awā, lemε mi mina nfaso mitomēna be adzuma kakēna kamε.”

Samariafō Pii Te Yesu Bido.

XXXIX Samariafō pii kī bito ɔmatō a kamē a tē Yesu bido ne otsole a adansie a kī edi kī, “Ebi yī lëtsa nyē lëtsa a kī nkēna tō ne yī nkpā kamē,” a sū. **XL** Foesū kī bəyamō Yesu a, bike ye aduli kī edzi ne be səkē, ade Yesu dzi ne awā fuwi nviā fudi a.

XLI Bati bəbā pii ləmē te Yesu bido ne ye mɔawē fɔletsa a kī ele a sū.

XLII Ade bibi otsole a kī, “Finyaa kō, nné no fɔletsa a sū bɔtē budo, kitonekī boe mɔawē a bunu fɔletsa a kī ele a, ade bunyi kī ne ɔnɔkɔali kamē ni, ye nyē katinya kamē ɔtēne a.”

Yesu Tsá ɔnɔkɔē Odi Obinyole.

XLIII Ne fuwi nviā a liti a, Yesu dzakū ne awā enaa Galilea tite akū. **XLIV** Ye mɔawē a ele kī, “Baguma onukpē ɔnyenē lēla obu ne ye mɔawē kade bati kamē.” **XLV** Ləmē kī ewo Galilea tite akū a, bati a tē ye kate wī, kitonekī bənaa Yerusalem ne Wuda Katē Luwi kanya a kamē, ade bəmō lëtsa nyē lëtsa a kī ɛkēna a ne luwi kanya a kamē.

XLVI Ke liti a, Yesu muniki enaa Kana ne Galilea tite akū, awā kī ɛdani mui békēna bave a. Abāā ɔnɔkɔē odi deī ne awā, ye obinyole asɔ ne Kapernaum. **XLVII** Kī enu kī Yesu to Yudea eya ne Galilea a, enaa ye səkē ɛnake ye aduli kī ɛyatsa ye obi kī edeī ne wuda mō nkpā kayite a ɛkpa ye.

XLVIII Yesu bi ye kī, “Nte mitámō awāwā mō nsentseléni fɔtsa ni, miáte kado.”

XLIX ɔnɔkɔē a ke ye aduli kī, “Boe ɔlate, nte ɔtāya mɔatse ni, yī obi aaku.”

L Ade Yesu bi ye kī, “Naa, nō obi aana nkpā.”

Onokex a te Yesu foletsa a edo ade epi otosi a. LI Kī yanaa a, ye basumune yatselamo ye bibi ye kī ye obinyole a sae. LII Evia be loko a kī de kame obinyole a sae, ade bibi ye kī, "Kadzo suwa odoū mōa kame mō atilili a fone ye awe."

LIII Ade olēga a te ane kī ade loko a na kame pereperē Yesu bi ye kī, "Nō obi aana nkpa." Ne foesū ye mō ye tōtō kame batī flee te Yesu bido.

LIV Ade fukii nyē nsentseleni ayade kī Yesu kena ne Galilea, kī emuniki eto Yudea eya a.

V

Yesu Tsá Abafā Adi Ne Betesda Lutubu Abuī.

I Ke liti a, kī Yudafō luwi lidi kanya wo otō a, Yesu muniki enaa Yerusalem. II Lutubu lidi dei ne Yerusalem kakō a kī bave Baveli Onyukpē a ḥwē, kī bave ne Hebri tide kame kī Betesda. Bike tepata elo ne de atō. III Basone bebblebee awa ne tepata a kame, be badi nyē banekune, babebā nyē lekprē banenē mō abafā amē. Bawa ne awā kadzōle kī bęyaakputua mui a. IV (Kitonēkī nte kidei kidei Baguma ode fōtō ḥonyane odi ato ode kayaakputua mui a. Ḫsone otōnyade kī yawo ne mui a kame ne be kakputua liti a, asae ne fōsō nyē fōsō kī yasō a kame.) V Onyole odi kī ekasō futeli taale-alē flee na ne awā. VI Kī Yesu mó ye kī εwaa ne awā a, enyi kī ekasō owi buna, foesū evia ye kī, "Awe kī asae?"

VII Ḫsone a kpa mbuaye kī, "Onokex, nte bikputua mui a ni, nlá odima kī yabōe yī enaado ne lutubu a kame. Nte mbōa mbōdi ūyidza manaa a, loko a oti bębā tē enya yī lōtō."

VIII Yesu bi ye kĩ, "Yidza kadza, kabœ nō ɔkëna katsã!" **IX** Letaleta ɔsonë a na akũ ɔsĩ, ebœ ye ɔkëna edo katsã awë.

Luwi a kĩ fukïï ya a nyë Yudafõ Kawëya Luwi, **X** foesü Yudafõ banɔkɔë a bi oti a kĩ Yesu tsa a kĩ ɛnɔnë ye ɔkëna a kĩ, "Nviã nyë Kawëya Luwi. Boe mbla a tákpa osi kĩ alç nō ɔkëna."

XI Onyole a kpa be mbuaye kĩ, "Oti a kĩ etsa yĩ a libi yĩ kĩ, 'Yidza kadza, kabœ nō ɔkëna katsã!'"

XII Ade ke bivia ye kĩ, "Owei nyë oti a kĩ ebi nō kĩ bœ nō ɔkëna katsã?"

XIII Lemë oti a kĩ bëtsa a linyína Yesu, kitonekî bati yi awã, ade Yesu lemë vèle akũ ɛnë ne bati a kamë a.

XIV Ke lití a, Yesu mó ye ne Asɔli Kola a kamë ade ebi ye kĩ, "Dã! Finyaa ɔna akũ ɔsĩ, foesü fɔ tɔkpa kakëna, nte nné aye ni, letsa kpa bëbã kĩ lebë fukïï aaya ne nō akũ." **XV** Ade ke onyole a dzakû ɛnabi Yudafõ banɔkɔë a kĩ Yesu letsa ye.

XVI Foesü bido Yesu lití katomëna awë, kitonekî etsa oti ne Kawëya Luwi akũ. **XVII** Lemë Yesu bi be kĩ, "Nda akëna adzuma luwi nyë luwi, ade yĩ malo këne kĩ nkëna adzuma a."

XVIII Føletsa kïï fɔ Yudafõ banɔkɔë a buki bëwë mó ɔsí mó ɔsí kĩ bakø Yesu, kitonekî nné Kawëya Luwi mbla a odi efum, mbom ebuki ele kĩ Baguma nyë ɔlëga, kĩ fɔatsa kĩ ekœa ye akũ eketimɔ Baguma.

Baguma Kpa Obi Kœbë.

XIX Foesü Yesu bi be kĩ, "Mabi mi ne ɔnɔkɔali kamë kĩ Obi a leláapuli ekëna letsama ne ye mɔawë akũ. Letsa a kĩ Obi a amo kĩ ɔlëga akëna

a, ade de odi ye malo yakēna a. **XX** Kitonekī Ọlega a awē Obi a kale, ade yatsa ye letsā nyē letsā kī ye mōawē yakēna a. Yaatsa Obi fōtsa kpale kōlaa kī fōbē fukī kī ekēna, kī fōakēna mi wāwā. **XXI** Nde ayekī Ọlega a adzēla banōkpa badzi nkਪā a, ade aye Obi a lēmē aakpa bikī εpau a nkਪā a. **XXII** Ọlega mōawē a ládzemō odima, mbom εkōa kōbē flee edo ne Obi a awē kī εdzemō batī flee, **XXIII** ayekī be flee baakōa obu bēkpa Obi a nde ayekī bakōa kakpa Ọlega a. Odi nyē odi kī yaábu Obi a ni, yaábu Ọlega a kī ye lido ye a lēmē.

XXIV “Mabi mi ne ɔnōkōali kamē kī odi nyē odi kī yatse yī fōletsa, mō yate oti a kī edo yī a kado ni, edeī nkਪā kī elā kawūna a. Belāadzemō ye, mbom εtsā wuda kamē etē, ena nkਪā kōkōe. **XXV** Mabi mi ne ɔnōkōali kamē kī lōkō lidi aya, ade lēya kōkōe malo, kī banōkpa aanu Baguma Obi a odo, ade bikī binu ye odo a aadzi nkਪā a. **XXVI** Nde ayekī Ọlega a mōawē kamē nkਪā deī a, ade ayea εfō nkਪā deī ne Obi a lēmē kamē a. **XXVII** Ekpa ye kōbē kī εdzε εkō kōtō lēmē, kitonekī ye nyē Otidziwa Obi a.

XXVIII “Fukī fōtakēna mi wāwā, kitonekī lōkō lidi aya kī banōkpa flee aanu ye odo, **XXIX** lōkōa baane ne be funike kamē. Bikī bēkēna tuwī a aayidza bidzi nkਪā, ade bikī bēkēna tōkpa a aayidza bēkpa kōtōkaku.”

Bati a Kī Bidi Adansie Ne Yesu Akū.

XXX Yesu buki εle kī, “Nlāapuli nkēna letsama ne yī mōawē otumi akū. Madze fōletsa nde ayekī Baguma abi yī, foesū madze ne osi kpī akū,

kitonekī maákəna nε yī mɔawε kawε akū, mbom makəna nε oti a kī edo yī a kawε akū.

XXXI “Nte ndi adansie nε yī mɔawε akū ni, yī adansie a tákpolə. **XXXII** Leme otí bεbā deī kī yadi adansie nε yī akū, ade ïnyina kī lətsa a kī yale nε yī akū a kpolə.

XXXIII “Mido batō nε Yohanes sek̄, ade ebi mi ɔnəkɔali nε yī akū a. **XXXIV** Ntásī otidziwa adansie kadi nε yī akū, mbom nlε fukī ayekī míana nk̄pā kate. **XXXV** Yohanes la nde ɔsədza kī yatē kakpalə fōkō, ade miawε kī miamɔ kawɔlə sukuloo nε ye ɔhaī a kame a.

XXXVI “Leme ndeī adansie kī εb̄ Yohanes ade a. Fōtsa a kī makəna a kī fonye tudzuma kī Nda kpa yī kī nkəna nwūna a, ade foe adi adansie nε yī akū, katsa leme kī ɔlega a lido yī a. **XXXVII** ɔlega a kī edo yī a, ade ye adi adansie nε yī akū a. Mitánu tō ye odo ïye mimó tō ayekī ela a. **XXXVIII** Mitátε ye fōletsa a nε mi tōwɔlə kame, kitonekī mitátε otí a kī edo a mido. **XXXIX** Miatsā Katsələ Kpalewa a fōletsa kame fininiini, kitonekī miakɔna kī foe kame miatsā mina nk̄pā kī elá kawūna a. Ade ovoli kī kame fōletsa mɔape a adi adansie nε yī akū a, **XL** leme miawε kī miaya nε yī sek̄ ayekī míana nk̄pā.

XLI “Maáwε kamu ntoməna batidziwa sek̄, **XLII** kitonekī ïnyina batí a odu kī be mianε, ade ïnyina leme kī milá ɔdɔ mikpa Baguma nε mi tōwɔlə kame a. **XLIII** Íya nε Nda dī akū leme mitátε yī. Leme nté otí bεbā leya nε ye mɔawε dī akū ni, míate ye. **XLIV** Miawε kī miate mi akū akū kamu, leme miawε kamu a kī kito otí a kī ye

odi nyε Baguma a sεkε, lókøa nde míapuli mite yí mido?

XLV “Lemε mitakøna kí yí aatsua mi onukpε nkpa Nda. Mose a kí ye akú mikøa anε mite a, ade ye nyε oti kí yaatsua mi onukpε a. **XLVI** Ntε miti mite Mose mido ni, kufe míate yí malo mido, kitonekí etselε fóletsa eyi ne yí akú. **XLVII** Lemε ntε mitáte fóletsa a kí etselε eyi a mido ni, nde míakena mite yí fóletsa a mido?”

VI

Yesu Kpa Bati Mpim Elo Funitsā Beñya.

I Ke liti a, Yesu nyina Galilea ɔwɔ lutubu baũ a kí bave lemε kí Tiberia ɔwɔ lutubu baũ a, enaa seke sitide a. **II** Bati kódabu kpale tomo ye kitonekí bεmó awāwā fótsa a kí εkøna, ne basøne katsa kamε a. **III** Ade Yesu de enaa otø akú εnakøna akú edzi mo ye fótsa bakølenε. **IV** Finyaa, Wuda Katε Luwi kanya lókø a wo otø liyua.

V Kí Yesu dzøla anε εdā fókø a, εmó kí bati kódabu baũ kudi lamena ye sεkε kaya, foesū evia Filipo kí, “Ndia bóana funitsā bøya bøkpa bati kí flee?” **VI** Yesu moawε nyina løtsa a kí yaakøna, lemε evia Filipo kale kí kí yaso ye εdā.

VII Ade Filipo kpa ye mbuayε kí, “Ntε bøya funitsā sika ovoe ɔha nviā malo ni, fóláawí be ntε odi nyε odi te sukuloo sukuloo malo.”

VIII Awā naa, Yesu fótsa bakølenε a kamε ɔmøa, Andrea, kí εnyε Simon Petro ɔwaε bi ye kí, **IX** “Opopo odi nεε abodoo fóbø elo mo kóføabi

nviā nē awī. Lemē futi fóláato bati beblebee kī?"

X Yesu bi be kī, "Mifō bati a flee békēna akū bidzi." Tuwī blōblō deī nē awā ade bati a flee kēna akū bidzi nē te akū a. Banyole a lidede aana ndē mpim elo. **XI** Ade ke Yesu tē abodoo a enye Baguma kōle, ade esē ye ekpa bati a. Ékēna kōfɔabi a lemē lōmō, ade be flee bēna funitsā ndē ayekī bawē a.

XII Kī bēnya biwī a, Yesu bi ye fōtsa bakōlēnē a kī, "Mikrōta fukī fute a. Mitafō bubula fudima kade." **XIII** Foesū bifila fukī bati a nya bitina nē abodoo elo a kame a biyula tētsētse ewua-nviā.

XIV Kī bati a mó awāwā fōtsa a kī Yesu kēna nē awā a, bēle kī, "Onōkōali, ade Baguma onukpē ɔnyēnē a kī yaya nē katinya kame a!" **XV** Kī Yesu mó kī baayatimtim ye bipi bidzina lēgā a, foesū ené nē be kame ebuki ede enaa ɔtō akū ye odi.

Yesu Tsā Mui Ane.

XVI Kī olōbe lōkō wo ɔtō a, Yesu fōtsa bakōlēnē a ka bēnaa ɔwō lutubu baū a abuū. **XVII** Biwo nē ɔkōlō kame bimuniki binyina banaa Kapernaum. Nē lōkō a, kade dō lemē Yesu tāyawo tō be sekē.

XVIII Nē lōkō a na kame a, ɔwe kpale odi kavū mó ɔsī mó ɔsī kabōa mui kadēla kakamēna. **XIX** Kī fōtsa bakōlēnē a tá ɔkōlō a banaa lōtō ndē fusikū elalē ūye foe ena a, bēmō Yesu kī etsē mui ane yaya nē ɔkōlō a sekē, ade libe wo be a. **XX** Lemē Yesu bi be kī, "Mitavila. Yī manē!" **XXI** ɔwōle ka edzi be ade bēfō Yesu wo nē ɔkōlō a kame a. Letalēta ɔkōlō a wo lōwōtuni nē awā kī banaa a.

Bati a Tsā Bewē Yesu.

XXII Kī kade nyina a, bati kōdabu a kī békahō nē ɔwō lutuni litide kadzō a mó biyi ɔsū kī ɔkōlō

mɔapɛ lɛna nɛ awã. Bɛmɔ lɛmɛ kĩ Yesu táwo nɛ ɔkɔlɔ a kame ebumɔ ye fɔtsa bakɔlɛnɛ a, mbom bɛdzakũ bɛfɔnɛ ye. **XXIII** Lɔkɔ a na kame a, tɔkɔlɔ bɛbã tidi kĩ tito Tiberia ɔmatɔ a yadza tifuã awã kĩ batì nya abodoo a kĩ boe ɔlate bɔa mpaɛ nɛ ye akũ a. **XXIV** Kĩ batì kɔdabu a mó kĩ Yesu ũye ye fɔtsa bakɔlɛnɛ a kame odima lɛlää awã a, biwo nɛ tɔkɔlɔ a kame bɛnaa Kapernaum bɛnaawɛ ye.

Yesu Nyé Nkpã Abodoo a.

XXV Kĩ batì a mó Yesu nɛ lɔwɔtuni litide a ni, bivia ye kĩ, “Fɔtsa ɔtsane, lɔkɔ lɔwɔdabe ɔyawo awĩ?”

XXVI Yesu kpa be mbuaye kĩ, “Mabi mi nɛ ɔnɔkɔali kame kĩ, nné awãwã fɔtsa a kĩ nkɛna mimó a sū mitsɛ miawɛ yĩ, mbom abodoo a kĩ mina minya miwĩ a sū. **XXVII** Mitaha akũ nɛ funitsã kĩ fɔabu kade akũ, mbom miha akũ miwɛ funitsã a kĩ fɔawa fɔkpa daa nkpã a kĩ Otidziwa Obi a aakpa mi a, kitonekĩ ade ye akũ Baguma boe ɔlega a te awɛ a.”

XXVIII Foesũ batì a via Yesu kĩ, “Litsa kɛnɛ kĩ bɔkɛna fɔtsa kĩ bɔakɛna Baguma adzuma?”

XXIX Yesu kpa be mbuaye kĩ, “Letsa a kĩ Baguma awɛ kĩ mikɛna nyɛ kĩ mite oti a kĩ edo a mido.”

XXX Ade bivia ye kĩ, “Nsɛntseleni awɔdabe aakɛna bɔmɔ lɔkɔa bɔtɛ nɔ budo? Litsa aakɛna?

XXXI Boe bawanyɔ nya funitsã a kĩ bavɛ mana a nɛ kɔsa kame nde ayekĩ bɛle ne Katsɛle Kpalewa a kame kĩ, ‘Ekpa be abodoo etomɛna ode kĩ bɛnya.’ ”

XXXII Yesu bi be kĩ, “ɔnɔkɔali a mabi mi kĩ, nné Mose lɛkpa mi abodoo a etomɛna ode, mbom Nda akpa abodoo wĩ katomɛna ode.

[XXXIII](#) Kitonékí Baguma abodoo a nyé otí a kí eto
ode eya kí yakpa katinya nkpā.”

[XXXIV](#) Ade bibi ye kí, “Boe Ọlate, kpa boe
abodoo kíi daa.”

[XXXV](#) Yesu bi be kí, “Yí nyé abodoo a kí yakpa
nkpā. Odi nyé odi kí eya ne yí seké ni, kolé
léláakó ye da, ade odi nyé odi kí eté yí edo ni,
omado léláakó ye da. [XXXVI](#) Finyaa mbi mi kí,
mimó yí, lémé miáte mido. [XXXVII](#) Odi nyé odi
kí Nda kóea ekpa yí ni, yaaya ne yí seké, ade odi
nyé odi kí eya ne yí seké ni, nláablóména ye da,
[XXXVIII](#) kitonékí nto ode ìya, nné kí mayaakéna ne
yí mowé kawé akú, mbom kí makéna otí a kí
edo yí a odi kawé akú. [XXXIX](#) Ade otí a kí edo yí a
kawé nyé kí batí a kí ekóea ekpa yí a kame odima
etayela, mbom kí ndzela be flee bidzi nkpā ne
luwi nkae a akú. [XL](#) Kitonékí Nda kawé nyé kí
odi nyé odi kí emó Obi a mó eté ye edo lémé ni,
ena nkpā kí elá kawúna a. Ade maadzela ye edzi
nkpā ne luwi nkae a akú a.”

[XLI](#) Yudafó a do húhúhúhú kakéna awé ne Yesu
akú, kitonékí ele kí, “Yí nyé abodoo a kí eto
ode eya a.” [XLII](#) Foesú bélé kí, “Nné Yesu, Yosef
obinyole a kí bunyina ọlega mó ọma flee a ne awí
a? Nde foya mó finyaa yale kí ode eto eya?”

[XLIII](#) Ade Yesu kpa be mbuaye kí, “Mifó
húhúhúhú kakéna ne mi kame. [XLIV](#) Odima
léláapuli eya ne yí seké mbóente Nda a kí edo yí
a vélé ye ema yí, ade maadzela ye edzi nkpā ne
luwi nkae a akú a. [XLV](#) Baguma onukpé banyéne
a tsele biyi kí, ‘Baguma aatsa batí flee fotsa!’ Odi
nyé odi kí etse Ọlega a, ekóle fotsa etomena ye
seké ni, aya ne yí seké. [XLVI](#) Lémé fukí látsa kí

odi mó tő Ọlega a, mbœntε oti a kĩ eto Baguma sekẽ a odi lémø Ọlega a. [XLVII](#) Mabi mi ne ɔnɔkɔali kamε kĩ odi nyε odi kĩ εte edo ni, edeĩ nkپā kĩ elá kawūna a. [XLVIII](#) Yĩ nyε abodoo a kĩ yakpa nkپā. [XLIX](#) Mi bawanyɔ nya mana ne kɔsa kamε, lémø biku. [L](#) Lémø abodoo a kĩ eto ode εya a aafɔ̄ odi nyε odi kĩ yanya ye a leláaku. [LI](#) Yĩ nyε abodoo a kĩ yakpa nkپā, kĩ eto ode εya a. Nte odi nya abodoo kī ni, yaadzi nkپā daa, ade ke abodoo a kĩ maakpa ye a nyε yĩ sukena, kĩ makpa katinya kamε batı bëna nkپā.”

[LII](#) Fukī fɔ̄ Yudafɔ a yi fɔlētsa kavεlε kayɔ ne kalɔkpa kamε ne be kamε ade bivia kĩ, “Nde oti kī aapuli εkɔa ye sukena εkpa boe kĩ bɔba?”

[LIII](#) Ade Yesu bi be kĩ, “Mabi mi ne ɔnɔkɔali kamε kĩ nte mitába Ótidziwa Obi a sukena, mimɔa ye babɔane a ni, miláana nkپā ne mi kamε. [LV](#) Odi nyε odi kĩ εba yĩ sukena εmɔa yĩ babɔane lémø ni, yaana daa nkپā a, ade maadzela ye edzi nkپā ne luwi nkaε a akū a. [LV](#) Kitonεkí yĩ sukena nyε funitsâ wî a, ade yĩ babɔane lémø nyε bave wî a. [LVI](#) Odi nyε odi kĩ yaba yĩ sukena, kĩ yamɔa yĩ babɔane lémø ni, edeĩ ne yĩ kamε ade yĩ malo ndeĩ ne ye kamε a. [LVII](#) Nde ayekí Ọlega a kĩ edzi nkپā do yĩ a, kĩ ndzi nkپā ne ye sū a, ade ayea odi nyε odi kĩ εba yĩ sukena lémø aadzi nkپā ne yĩ sū a. [LVIII](#) Ade abodoo a kĩ eto ode a ne awî a. Elá nde mana a kĩ mi bawanyɔ nya lémø ke liti, biku a. Odi nyε odi kĩ εnya abodoo kī aadzi nkپā daa.” [LIX](#) Yesu le fukī ne lókɔ a kĩ εkatsa fɔtsa ne Yudafɔ katsenakɔ ne Kapernaum.

Yesu Tsa Fotsa Ne Daa Nkpā a Akū.

LX Yesu fotsa bakolene a pii nu foletsa kī ade belse kī, “Fotsa katsa kī tenē osī! Owei aapuli ete foe?”

LXI Yesu mó eyi osū kī bekakena hūhūhūhū, foesū ebi be kī, “Mbōees fukī fō miawē kī miakpa lélā? **LXII** Kekō nde fóana nte mimó Otidziwā Obi a kī emuniki ede yanaa ode, awā kī ena tō a? **LXIII** Baguma Hūhū a akpa nkpā, otidziwa kobē lélāa letsama kame. Foletsa a kī mbi mi a nyé Hūhū kame foletsa kī foe kame nkpā deī. **LXIV** Leme mi kame badi tátē bido.” Kitonékī Yesu nyi kito ane kayokayi a batí a kī beláate bido mō oti a kī ye aanyé ye ekpa a. **LXV** Elé ebu kī, “Ade fukī sū mbi mi kī odima léláapuli eya ne yī sekē mbōente ɔlèga a kpa ye osi.”

LXVI Kito fukī akū a, Yesu fotsa bakolene a badi pii muniki ne ye lití, ade bétábuki bitomō ye a.

LXVII Foesū evia fotsa bakolene ewua-nviā a kī, “Mi malo miawē kī miadzakū mbōees?”

LXVIII Ade Simon Petro kpa ye mbuaye kī, “Boe ɔlate, owei sekē bóadzakū bōnaa? Nō deī daa nkpā a foletsa. **LXIX** Finyaa kō bōte budo ade bunyina kī nō nyé Oti Kpalewa a kī eto Baguma sekē a.”

LXX Ade ke Yesu kpa mbuaye kī, “Nnē mi batí ewua-nviā mpau? Leme mi kame ɔmōa nyé Abonsam!” **LXXI** Yuda, Simon Iskariot obi a akū foletsa ekale, kitonékī titō kī enye be ewua-nviā a kame ɔmōa malo ni, ade ye aanyé ye ekpa a.

VII

Yesu Mō Bawañ.

I Ke liti a, Yesu natsā emini ne Galilea tite akū, etawē kī yamini ne Yudea tite kamē, kitonekī Yudafō banōkōe nē awā kawē kī bakō ye. II Ne lōkō a na kamē a, Yudafō Tepatampa Kayō Kadzi Luwi kanya a fuā, III foesū Yesu bawaēnyole bi ye kī, “Dzakū ne awī kanaa Yudea tite akū, lōkōa nō fōtsa bakōlēne a leme bēmō adzuma a kī əlamēna kakēna a. IV Odima lākōla ye adzuma ntē yawē kī bati binyi ye kanyi wī. Ntē nuwī əlamēna fōtsa kīi bame flee kakēna ni, nyē nō akū katsa katinya kamē bati flee!” V Yesu bawaēnyole a le fukīi kitonekī be malo betāte ye bido.

VI Ade Yesu bi be kī, “Yī lōkō wī tāwo tō oto, leme mi kō lōkō nyē lōkō nēnē lēkpa mi. VII Katinya kamē bati leláapuli bikesī mi, leme yī kō bakesī yī, kitonekī ndzēmō be kabi kī be tudzuma nyē tōkpa. VIII Minaa luwi a kanyakō. Yī kō nláanaa luwi kīi kanyakō, kitonekī yī lōkō wī tāwo tō oto.” IX Kī Yesu le fukīi eyua a, ebuki ekahō ne Galilea.

Yesu Naa Tepatampa Kayō Kadzi Luwi Kanyakō.

X Kī Yesu bawaēnyole a dzakū bēnaa luwi kanyakō a, ye malo əyanaa awā, leme etānye ye akū etsa, mbom əbela ye akū. XI Yudafō banōkōe a kawē ye ne luwi a kanyakō, bēkavia kī, “Nde otī a?”

XII Bati kōdabu a kale kōdzela pētēs pētēs ne Yesu akū. Be kamē badi le kī, “Otī wī yanē.”

Ade babebā leme le kī, “Oowo, etsē yake bati.”

XIII Leme odima tápuli elē foe kooba, kitonekī bivila Yudafō banōkōe a.

XIV Kĩ kite sukuloo luwi kanya a atẽ de kayite a, Yesu naa Baguma Asoli Kola a kamẽ enado bati fotsa katsa awẽ. **XV** Ye fotsa katsa a kena Yudafõ banokõe a wâwâ paa, ade bélé kĩ, “Nde otí kĩ kena enyina ovoli lomo, kĩ etána fotsa kakole kadima?”

XVI Yesu kpa be mbuaye kĩ, “Fotsa a kĩ matsa a lenyé yĩ mɔawẽ fude, mbom futo Baguma kĩ edo yĩ a sekẽ. **XVII** Odi nyẽ odi kĩ yawe kĩ yakena ne letsa a kĩ Baguma awe akũ a, aanyi ntẽ fotsa a kĩ matsa a to Baguma sekẽ ũye male foe ne yĩ mɔawẽ kɔbẽ akũ. **XVIII** Oti kĩ yatsa fotsa ne ye mɔawẽ kɔbẽ akũ ni, obu yawe ekpa ye akũ. Lemẽ ntẽ otí awe obu ekpa otí a kĩ edo ye a ni, enyẽ ɔnɔkɔalini, ade tɔkpa tidima ləlāa ye kamẽ a. **XIX** Mbɔee nné Mose lekpa mi mbla a? Lemẽ mi kamẽ odima lákena ne mbla a akũ. Nde sũ miawẽ kĩ miakɔ yĩ?”

XX Ade batí kɔdabu a bi ye kĩ, “Hūhū kpa dei ne nɔ kamẽ! Owei awe kĩ yakɔ nɔ?”

XXI Yesu kpa be mbuaye kĩ, “Awāwā fotsa mɔa kĩ nkẽna, ade mi flee mikẽna saa a. **XXII** Mose kpa mi mbla kĩ mitsua mi babinyole fɔkpati, ade titɔ kĩ nné Mose sekẽ futo, mbom mi bawanyɔ liyi foe kayɔ malo ni, miatsua onyole lekpati ne Kaweya Luwi akũ. **XXIII** Ntẽ bitsua obi lekpati ne Kaweya luwi akũ ayekĩ beláafum Mose mbla a ni, nde sũ mina kalɔkpa ne yĩ akũ kĩ ntsa otí fɔsɔ ne Kaweya Luwi a akũ? **XXIV** Mitadã batí ane midzɛ mikɔ kɔtɔ, mbom midzɛ kale ne ke osi kpĩ akũ.”

*Bati Badi Te Atsindze Kĩ Nné Yesu Nyε Kristo
a.*

XXV Yerusalem ɔmatɔ a kamɛ bati badi via kĩ, “Nné oti kĩ Yudafɔ banɔkɔẽ a lamɛna kawɛ kĩ bakɔ a ne awĩ a? **XXVI** Midã kĩ edzẽ ne kanade yale kɔdzela, kĩ bɛtāvia ye kadima. Mbɔɛɛ fóanya kĩ ɔmaĩ banɔkɔẽ a nyina nuwĩ kĩ ye nyɛ Kristo a? **XXVII** Boe flee bunyina awã kĩ oti kĩ kɔ to, lɛmɛ nte Kristo a ya ni, odima léláanyi awã kĩ eto.”

XXVIII Kĩ Yesu katsa fɔtsa ne Baguma Asɔli Kola kamɛ a, εbɔa fɔwɔla kɔɔba ele kĩ, “Kale miale kĩ miti minyina yĩ mɔ awã kĩ nto a? Ntáya ne yĩ mɔawɛ kɔbẽ akũ. Oti a kĩ edo yĩ a nyɛ ɔnɔkɔalini kĩ mi minyína ye, **XXIX** lɛmɛ yĩ kɔ ĩnyina ye, kitonekĩ ye sɛkẽ nto ĩya ade ye lido yĩ a.”

XXX Ne foesũ bɛwɛ kĩ bapi Yesu, lɛmɛ odima tákɔa awɛ eta ye, kitonekĩ ye lɔkɔ táwo tɔ ɔtɔ. **XXXI** Lɛmɛ bati kɔdabu a kamɛ bati pii tɛ ye bido ade bivia kĩ, “Nte Kristo a ya ni, yaakena awãwã fɔtsa pii fɔba fukĩ oti kĩ lamɛna kakɛna a?”

Bido Asɔli Kola Akũ Badãmenanɛ Kĩ Benaapi Yesu.

XXXII Farisifɔ nu fɔletsa a kĩ bati kɔdabu a lamɛna kale pɛtɛɛ pɛtɛɛ ne Yesu akũ a, foesũ bɛmɔ Yudafɔ basɔfɔnɔkɔẽ a bido Asɔli Kola akũ badãmenanɛ a kĩ benaapi ye.

XXXIII Ade Yesu le kĩ, “Maana ne mi sɛkẽ fubuna owi sukuloo, lɔkɔa maadzakũ nnaa oti a kĩ edo yĩ a sɛkẽ. **XXXIV** Míawɛ yĩ lɛmɛ miláamɔ yĩ, kitonekĩ miláapuli miya ne awã kĩ maana a.”

XXXV Yudafɔ banɔkɔẽ a via akũ kĩ, “Ne ndia ɛwɛ kĩ yanaa kĩ bɔláapuli bɔmɔ ye? Mbɔɛɛ kĩ yanaa Yudafɔ a kĩ bɛgba biko ne Helafo kamɛ a ɛnaatsa Helafo a fɔtsa? **XXXVI** Ele kĩ bɔawɛ ye

ləmə bəlāamə ye, ade bəlāapuli bənaa awā kī yaana a. Foe kayo nyé litsa?"

Yesu Nyé Nkpā Mui a.

XXXVII Ne luwi nkaε a kī lenye luwi titiliwu ne fuwi kanya kame akū a, Yesu yidza ɛdza ade εbɔa fɔwɔla εle kī, "Odi nyé odi kī ɔmɔado akɔ ye ni, εya ne yī sekɛ eyaamɔa mui. **XXXVIII** Nde ayekī Katselε Kpalεwa a le a, 'Odi nyé odi kī ete yī edo ni, nkpā tɔwɔ aatini bito ye ɔwɔle kame.' " **XXXIX** Yesu kale kɔdzela ne Hūhū a kī bikī betε ye bido a aayate a akū. Ne lɔkɔ a na kame a, betákpa tɔ Hūhū a, kitonekī betádzela Yesu ewo ne kukükpalε kame.

Kas̄ Wo Ne Yudaf̄ a Kame.

XL Kī batı a badi nu fɔletsa a kī Yesu le a, bεlε kī, "Onokɔali, Baguma Onukpɛ ɔnyεnε a nyε otı kī."

XLI Babεbā le kī, "Ade Kristo a ne awī a."

Lemε batı bεbā kɔ via kī, "Mbɔεε Galilea tite akū Kristo a aato εya? **XLII** Katselε Kpalεwa a tálε kī Kristo aato Legā Dawid kasinu a kame, ade baama ye ne Betlehem, ɔmatɔ a kī Dawid dzi a kame?" **XLIII** Foesū kas̄ wo ne batı kɔdabu a kame ne Yesu sū. **XLIV** Badi wε kī bapi ye, lemε odima tákɔa awε εta ye.

Yudaf̄ Banɔkɔɛ a Tátε Yesu Bido.

XLV Kī Asɔli Kɔla akū badāmenanε a muniki bεya ne Yudaf̄ basɔfɔnɔkɔɛ mɔ Farisifɔ a sekɛ a, bivia be kī, "Nde sū mitápi ye miyamena?"

XLVI Asɔli Kɔla akū badāmenanε a kpa mbuayε kī, "Odima tálε tɔ kɔdzela ndε ayekī otı kī ale a!"

XLVII Ade Farisifō a via be kī, “Mbœes enake mi malo? **XLVIII** Ḍonkɔeš ūye Farisini ɔdabe lète ye edo kī minyina? **XLIX** Ade bati kɔdabu kū, kī binyína Mose mbla a sū ni, Baguma dumu be!”

L Nikodemo kī enye Farisifō a kamε ɔmɔa, kī enaa Yesu sekē tō a na ne awā. Edo onukpẽ ebi be kī, **LI** “Boe mbla tákpa boe osi kī bɔakɔ oti kɔtɔ, mbœente bɔdzemɔ ye butse ye onukpẽ kamε fɔletsa bunyi lëtsa a kī ekəna a.”

LII Bibi ye kī, “Mbœes Galilea nō malo oto? Tsā Katselé Kpalewa a kamε kadā, lɔkɔa aamɔ kī Baguma onukpẽ ɔnyené odima láto Galilea.” **LIII** (Ke liti a, odi nyé odi dzakū enaa kɔla.)

VIII

Bipi Otsole Odi Kī Ənē ɔnyo Liti.

I Lëmε Yesu de enaa Kugua Futse Ḍɔ a akū. **II** Kī kade nyina ɔnɔne tutuutu a, Yesu muniki eya ne Baguma Asɔli Kɔla a kamε. Bati pii yakpɔta ne ye akū, ade ekəna akū edzi eyi be fɔtsa katsa kayɔ a. **III** Yudafō mbla batsane mɔ Farisifō a kpā otsole odi ne adɔpaa kabɔa kamε bεyadzɛla ne bati a flee ane kamε. **IV** Ade bibi Yesu kī, “Fɔtsa ɔtsane, bipi otsole kū kī onyole bεbā awa mɔ ye. **V** Ne boe mbla a kamε ni, Mose kpa otumi kī bεtale otsole kū odu boe bεkɔ. Litsa nō kɔ ale ne foe akū?” **VI** Bivia fukū kī bakɔa banaï ye, ayekī baana kale kadi bεkɔa bitsua ye onukpẽ.

Lëmε Yesu kena akū ekɔa lawobi etselé fɔtsa ne tite.

VII Kī bεdza bεkavia ye fɔletsa a, ɛdzɛla akū ade ebi be kī, “Mi kamε owula a kī etákəna tɔkpa

tidima tō ni, enya lōtō eta de ebōa otsole a.”

VIII Ade ke ebuki ekēna akū etselē fōtsa ne tite a.

IX Kī binu fōletsa kī a, be flee bēdzakū ɔmōa ɔmōa, kito banəkōē a akū kēnawo kī kite Yesu mō otsole a odi ne awā.

X Yesu dzela akū evia otsole a kī, “Boe ɔma, nde bati a? Be kame odima tāte kī yakō nō kōtō?”

XI Otsole a kpa mbuayē kī, “Čnəkōē, oowo.”

Ade ke Yesu bi ye kī, “Kekō yī malo ntákō nō kōtō. Dzakū kanaa, lēmē tabuki ɔkēna tōkpa.”

Yesu Nyé Katinya Kame ɔhaī.

XII Yesu buki ebi bati a kī, “Yī nyē katinya kame ɔhaī, odi nyē odi kī etomo yī ni, yaana nkpa ɔhaī a, ade élāatsā ne ɔtū kame da a.”

XIII Farisifō a bi ye kī, “Adi adansie ne nō mōawē akū, foesū nō adansie a tākpōla.”

XIV Yesu kpa be mbuayē kī, “Nte madi adansie ne yī mōawē akū malo ni, letsa a kī male a kpōla, kitonekī īnyina awā kī nto mō awā kī manaa a. Mi linyīna awā kī nto īye awā kī manaa a.

XV Miadze fōletsa ne batidziwa kamō onukpē, lēmē yī kō maādzemō odima. **XVI** Lēmē nte maadze mō bati ni, yī kadze a aakpōla, kitonekī nnē yī odi adze kale, mbom bōmō Nda a kī edo yī a adze fōletsa. **XVII** Bētselē ne mi mbla a kame kī nte adansifō nviā onukpē kēna ɔmōa ni, letsa a kī bēle a kpōla. **XVIII** Madi adansie kakpa yī akū, ade Nda a kī edo yī a lēmē adi yī akū adansie a.”

XIX Bati a via Yesu kī, “Ndia aga deī?”

Ekpa be mbuayē kī, “Minyīna yī, īye Nda. Nte kanyina minyina yī ni, kufé míanyi Nda lēmē.”

XX Yesu le fōletsa kī flee ne tōgōlē katekō a, kī

εkatsa fotsa ne Asoli Kola kame a, lemē odima tápi ye, kitonekī ye loko tawo tō otō.

Yesu Bi Yudafō Banokōe a Kī Beláapuli Benaa Awā Kī Yanaa a.

XXI Yesu buki ebi be kī, “Maadzakū, ade míawē yī, lemē míaku ne mi tōkpa kame. Miláapuli minaa awā kī manaa a.”

XXII Ade ke Yudafō banokōe a via kī, “Ye akū yanaakō sū mō elē kī, ‘Miláapuli miya ne awā kī manaa a’?”

XXIII Yesu kpa be mbuayē kī, “Tite kī akū mito, lemē yī kō ode nto īya. Katinya kī kame batī mianē, lemē nné katinya kī kame otī manē.

XXIV Ade foesū mbi mi kī míaku ne mi tōkpa kame a. Míaku ne mi tōkpa kame nte mitatē mido kī yī nyē otī a kī ye manē a.”

XXV Bedani bivia ye kī, “Owei anē?”

Yesu kpa be mbuayē kī, “Letsa a kī mbi mi kito anē kayōkayi a, ade foe moare a. **XXVI** Ndeī fōletsā pii kī maale ne mi akū nkōa nkō mi kōtō, lemē otī a kī edo yī a adi ɔnəkōali, ade letsa a kī nnu ntomēna ye sekē a odi mabi katinya kame batī a.”

XXVII Bati a tānu foe kayō kī ɔlega akū fōletsā Yesu kabi be. **XXVIII** Foesū ebi be kī, “Nte midela Otidziwa Obi a ne ode a fōmō míanyi kī yī nyē otī a kī ye manē a. Ade ke míanyi kī maákēna letsga ne yī mōawē kōbē akū, mbom letsa a kī Nda tsa yī kī nlē a odi male. **XXIX** Oti a kī edo yī a deī ne yī ɔwē. Etáfōne yī odi eyi, kitonekī makēna letsa a kī lawo ye anē a daa.” **XXX** Kī Yesu le fōletsā kī a, batī pii te ye bido.

Bati a Kī Benye Abraham Babi.

XXXI Yesu bi Yudafə a kĩ bęte ye bido a kĩ, “Ntę mite yĩ fotsa katsa a midomə akũ ni, kekő yĩ fotsa bakɔlēne wĩ mianę. **XXXII** Míanyi ɔnɔkɔali a, ade ɔnɔkɔali a aakpa mi akũ akũ kadzi a.”

XXXIII Bati a kpa ye mbuaye kĩ, “Abraham babi mɔ bawa boanę, ade bɔtányę tő odima basate a. Nde sū ale kĩ, ‘Míana akũ akũ kadzi?’”

XXXIV Yesu bi be kĩ, “Mabi mi ɔnɔkɔali a kĩ odi nyę odi kĩ yakena tɔkpa ni, ɛnyę tɔkpa ɔsate.

XXXV ɔsate lánya kɔla obi daa, lęmę obinyole kɔnyę kɔla obi daa. **XXXVI** Foesű ntę Obi a kpa mi akũ akũ kadzi ni, lökɔa mina akũ akũ kadzi wĩ.

XXXVII İnyina kĩ Abraham babi mɔ bawa mianę, lęmę miawę kĩ miakɔ yĩ, kitonekĩ yĩ fotsa katsa a tawo ne mi kamę. **XXXVIII** Fotsa a kĩ mmó ne Nda sek̄e a, ade foe akũ male kɔdzela a, lęmę mi kɔ miakena lętsa a kĩ mi ɔlega bi mi a.”

XXXIX Bibi ye kĩ, “Boe ɔlega nyę Abraham.”

Yesu kpa mbuaye kĩ, “Ntę Abraham babi mɔ bawa paa mianę ni, kufę míakena fotsa ndę ayekĩ ɛkena a. **XL** Lęmę miawę kĩ miakɔ yĩ otı a kĩ mbi mi ɔnɔkɔali fɔletsa a kĩ ntę ntomęna Baguma sek̄e a. Abraham tákena fukii odu. **XLI** Mi miakena lętsa a kĩ mi ɔlega a kena a.”

Békpa ye mbuaye kĩ, “ɔlega mɔapę budei, ade ye nyę Baguma a. Bonyé adɔpaa kamę babi.”

XLII Yesu bi be kĩ, “Ntę Baguma litı ɛnyę mi ɔlega ni, kufę míawę yĩ kale, kitonekĩ Baguma sek̄e nto ūya. Ntáya ne yĩ mɔawę kɔbę akũ, mbom Baguma lido yĩ. **XLIII** Nde sū miánu fɔletsa a kĩ male a kayɔ? Kitonekĩ miawę kĩ miatse yĩ fɔletsa a. **XLIV** Mi ɔlega Abonsam bade mianę, ade miawę kĩ miakena ne mi ɔlega a fɔwetsa akũ a.

Owudini yanε kito anε kayɔkayi, ade yaátomɔ ɔnɔkɔali liti a, kitonekɔi ɔnɔkɔali ləláa ye kamε da. Nte εma fɔvā ni, ye kutitse εnyε yatsa, kitonekɔi εnyε ɔvälεvā mɔ fɔvā ɔlega. **XLV** Lemε yī kɔ ɔnɔkɔali a mabi mi, ade foesū miáte yī mido a. **XLVI** Mi kamε owei aapuli ekɔ yī kɔtɔ kī nkεna tɔkpɔ? Nte nle ɔnɔkɔali a ni, nde sū mitátε yī mido? **XLVII** Oti kī eto Baguma kamε a, atse Baguma fɔletsa. Lemε ayekɔ mitáto Baguma kamε sū ni, miáte yī fɔletsa.”

Yesu Mɔ Abraham.

XLVIII Yudafɔ a via Yesu kī, “Nte bɔlε kī Samari-anı anε, ade hūhū kpa lemε deī ne nɔ kamε a ni, bɔtálε ɔnɔkɔali?”

XLIX Yesu kpa be mbuaye kī, “Hūhū kpa adima ləláa yī kamε. Makpa Nda obu lemε mi miasupa yī. **L** Maáwε kī mado yī akū obu, lemε odi deī kī yawε foe ade ye adze kakpa yī a. **LI** Mabi mi ne ɔnɔkɔali kamε kī, odi nyε odi kī yakεna ne yī fɔtsa katsa a akū a, ləláaku da.”

LII Yudafɔ a bi ye kī, “Ade owi bɔmɔ pefee kī hūhū kpa deī ne nɔ kamε a! Abraham ku, Baguma onukpɛ banyεne a lemε ku. Lemε nɔ kɔ ale kī, ‘Odi nyε odi kī yakεna ne yī fɔtsa katsa a akū a, ləláaku da.’ **LIII** Mbɔεε nɔ bɛ boe ɔwanyɔ Abraham kī eku a? Baguma onukpɛ banyεne a lemε ku. Owei abu kī ye anε?”

LIV Yesu kpa be mbuaye kī, “Nte mado yī mɔawε akū obu ni, yī obu a ləláana nfasɔ. Oti a kī ye ado yī obu a nyε Nda, oti kī miale kī εnyε mi Baguma a. **LV** Minyína Nda a, lemε yī kɔ īnyina ye. Nte nle kī īnyina ye ni, maakεna ɔvälεvā ndε

mi aye. Lemε nti ūnyina ye ade makεna ne ye kale a akū a. **LVI** Mi ɔwanyo Abraham mó kawole kī yaamɔ yī kaya. Emó ke lemε ade kawole de ye a.”

LVII Ade ke Yudafɔ a bi ye kī, “Otáte tō futeli aduenum malo, ke mo ale kī ɔmó Abraham a?”

LVIII Yesu kpa mbuayε kī, “Mabi mi ne ɔnɔkɔali kamε kī, yī ndeī fɔmɔ bεma Abraham.”

LIX Ade ke batı a fila boe kī bata bεbɔa ye a, lemε Yesu bεla, ade εnε ne Baguma Asɔli Kɔla a kamε a.

IX

Yesu Binya Oti Kī Bεma ɔnekunε Anε.

I Kī Yesu anaa a, emó onyole odi kī bεma ye ɔnekunε. **II** Ade ye fɔtsa bakolene a via ye kī, “Fɔtsa ɔtsanε, owei tɔkpa sū bεma onyole kī ɔnekunε? Ye mɔawε tɔkpa mbɔee ye bamanε tɔkpa sū?”

III Yesu kpa be mbuayε kī, “Nnε onyole kī ūye ye bamanε lεkena tɔkpa, mbom bεma ye ɔnekunε, ayekī baanyε Baguma kɔbɛ adzuma bεtsāmena ye akū. **IV** Nte budeī ne kade kanyina kamε ni, kεne kī bɔakena adzuma bɔkpa oti a kī edo yī a. Kade aya kadokɔ kī odima lεlāapuli εkεna adzuma. **V** Kī ndeī ne katinya kamε kī ni, yī nyε katinya kamε ɔhaī a.”

VI Kī Yesu le fɔletsa kī ūyua a, etua tanε eyi ne tite, εfɔnε te εkɔa etsela onyole a ne banebi.

VII Ade ebi ye kī, “Naavole anε ne Siloam Lutubu a kamε.” Dī Siloam kayɔ nyε, bido ye. Ade onyole a navole anε, ade εmó fɔkɔ kī emuniki yaya a.

VIII Ye badzikɔba mɔ bikɔ bɛkamɔ ye kī ɛkawā fɔtsa a via kī, “Mbɔee nné otí kī adzi kawā fɔtsa a?”

IX Badi lε kī, “Ade ye a.” Lεmε babεbā lε kī, “Oowo, nné ye yanε, kane εnε ye.”

Nε foesū otí a mɔawε lε kī, “Ye manε.”

X Bivia ye kī, “Nde fɔya mɔ finyaa kɔ mɔ amɔ fɔkɔ?”

XI Ekpa mbuayε kī, “Onyole a kī bavε Yesu lefɔne tite ekputa yī banεbi ade ebi yī kī naavɔle anε nε Siloam Lutubu a kamε. Foesū nnaa adeke, kī nsila nvɔle anε pε, mpuli mmó fɔkɔ.”

XII Bivia ye kī, “Nε ndia edeī?”

Ekpa be mbuayε kī, “Ínyína.”

Farisifɔ Via Oti a Kī Ye Anε Bibinya a Fɔletsa.

XIII Ade ke batí a kpā onyole a kī eku tɔ anε a bεma Farisifɔ a. **XIV** Luwi a kī de akū Yesu fɔne tite ekɔa ebinya ye anε a nyε Kawεya Luwi.

XV Foesū Farisifɔ a lεmε via ye ayekī fɔkεna fɔmɔ bibinya ye anε. Ekpa be mbuayε kī, “Ekɔa tite fɔnewa ekputa yī banεbi. Efɔ nnavɔle anε, ade finyaakī mpuli mamɔ fɔkɔ a.”

XVI Farisifɔ a badi lε kī, “Oti a kī ekεna fukī tάto Baguma sεkε, kitonekī yaákεna nε Kawεya Luwi mbla a akū.”

Ade babεbā lεmε via kī, “Nde fɔaya kī tɔkpa ɔkenanε aapuli ekεna nsentsεleni kī odu?” Nε foesū kasε wo nε be kamε.

XVII Farisifɔ a buki bivia onyole a kī, “Kī ɔlε kī ye libinya nɔ anε a ni, nɔ malo litsa odeī kī ale nε ye akū?”

Onyole a kpa be mbuayε kī, “Baguma onukpε ɔnyεnε yanε.”

XVIII Leme Yudafə a táwə kī batə bido kī onyole a nya tō ɔnekune fōmō ye ane binya, kənawo kī bəvə ye bamanə bəyaməna.

XIX Ade bivia be kī, “Mi obi a kī milə kī mima ye ɔnekune a ne awī a? Nde fōya mō finyaa kō yamō fōkō?”

XX Ye bamanə a kpa mbuaye kī, “Bunyina kī boe obi yanə, ade bunyina kī bōma ye ɔnekune a. **XXI** Leme ayekī fōkena fōmō yamō fōkō a ni, bunyína foe kō, ade bunyína oti a kī ye libinya ye ane a leme a. Mivia ye mōawə a, ebo ane, yaapuli enye ye akū onukpē.” **XXII** Ye bamanə le fōletsa kī ayekī bekavila Yudafə a sū. Kitonekī Yudafə banəkōē a le biyi kōkōē kī nté odi te edo kī Yesu nyə Kristo a ni, baabləməna ye ne Yudafə katsenakō a. **XXIII** Ade foesū ye bamanə a le kī, “Ebo ane, mivia ye mōawə a!”

XXIV Banəkōē a ve onyole a kī bəma ɔnekune a leyade ade bibi ye kī, “Le ɔnəkōali a ne Baguma ane! Bunyina kī onyole a kī etsa nō a nyə tōkpa ɔkenanə.”

XXV Onyole a le kī, “Ntē enye tōkpa ɔkenanə o-o, ūye enye tōkpa ɔkenanə o-o, ūnyína. Letsa mōapə kī ūnyina nyə kī ūnya tō ɔnekune, leme finyaa mamō fōkō.”

XXVI Banəkōē a via ye kī, “Litsa ɛkəna nō? Nde ɛkəna ebinya nō ane?”

XXVII Ekpa be mbuaye kī, “Mbi mi foe kōkōē leme miáwə kī miatse foe. Nde sū miawə kī miabuki mitse foe? Mbōee mi malo miawə kī minya ye fōtsa bakəlēnə?”

XXVIII Bivūna ye bəle kī, “Nō odi nyə ye fōtsa ɔkəlēnə, leme boe kō Mose fōtsa bakəlēnə bōanə.

XXIX Bunyina kĩ Baguma bi Mose fõletsa, lẽmẽ otí a naa kõ bunyína awã kĩ eto malo!”

XXX Ade onyole a bi be kĩ, “Litsa awãwã fõletsa a? Minyína awã kĩ eto, lẽmẽ ade ye libinya yĩ ane a! **XXXI** Bunyina kĩ Baguma látse tõkpa bakènane, lẽmẽ yatse batí a kĩ bakpa ye obu, kakèna nè ye yawé akú a. **XXXII** Kito ane katinya kayɔkayi a, botánu tõ kĩ odi puli ebinya otí kĩ bëma ɔnekunè ane. **XXXIII** Nte etato Baguma sekẽ ni, kufé eláapuli ekèna letsama.”

XXXIV Banɔkɔẽ a via ye kĩ, “Katsa atsa kĩ nõ a kĩ bëma bëdɔcla nè tõkpa kame a, nõ mbom awé kĩ atsa boe fõtsa?” Ade bëblõmena ye nè Yudafɔ katsenakɔ a.

Yesu Tsá Bati a Kĩ Bikú Ané Ne Hühü Kame.

XXXV Yesu nu kĩ bëblõmena onyole a nè be kame, foesū kĩ emó onyole a, evia ye kĩ, “Ote Otidziwa Obi a odo?”

XXXVI Onyole a kpa mbuaye kĩ, “ɔnɔkɔẽ, bi yĩ otí a kĩ yané, ayekí maapuli nté ye ndo!”

XXXVII Ade Yesu bi ye kĩ, “ɔmó ye kɔkɔe, ade ye nyé otí a kĩ elamena kɔdzela kale mõ nõ finyaakii a.”

XXXVIII Onyole a lè kĩ, “Boe ɔlate, nté ndo!” Ade ke eke adulí nè Yesu ane a. **XXXIX** Yesu lè kĩ, “Iya nè katinya kii kame kĩ mayaadzémɔ batí, ayekí banékunè aamɔ fókɔ, ade bikí bamɔ fókɔ a aadani banékunè.”

XL Farisifɔ a kĩ bëdzé nè awã a badi nu letsá a kĩ elé a, ade bivia ye kĩ, “Katsa atsa kĩ boe malo banékunè bɔané mbɔee?”

XLI Yesu kpa be mbuayε kī, “Ntε kaku mi anε eku ni, kufe bεláakɔ̄ mi kɔtɔ̄, lεmε kī miale kī miamɔ̄ fɔkɔ̄ sū ni, tɔkpa deī nε mi akū.”

X

Yesu Bɔa Legbā Ne Baveli ɔkpāne Akū.

I Yesu le kī, “Mabi mi nε ɔnɔkɔali kamε kī, oti kī etátsā onyukpε a ewo nε baveli kɔbā kamε, mbom ede etsā kɔbā a akū ewo ni, εnyε oyekpanε mɔ̄ ɔblɔfɔ̄. **II** Oti a kī etsā kɔbā onyukpε ewo a nyε baveli ɔkpāne a. **III** Ade ye mɔ̄ kɔbā onyukpε ɔdzɔlεnε a abinya kakpa ye, ade baveli a anu ye odo a. Yave ye bade a buī a kī ete be a, kakpā be kanemena kanya. **IV** Ntε εkpā be εnemena a, yanya be lɔtɔ̄, ade baveli a atomɔ̄ ye, kitonekī binyina ye odo. **V** Beláatomɔ̄ oti bεbā, mbom baalo nε ye sɛkɛ, kitonekī binyína ye odo.”

VI Yesu bɔa be legbā kī, lεmε bεtānu lεtsa a kī yatsa a kayo.

Yesu Nyé Baveli ɔkpāne Wī a.

VII Nε foesū Yesu buki elε kī, “Mabi mi ɔnɔkɔali a kī yī nyε baveli a kɔbā onyukpε a. **VIII** Bati bεbā a kī bεnya yī lɔtɔ̄ bεya flee a nyε bayekpanε mɔ̄ bablɔfɔ̄, foesū baveli a tátse be fɔletsa. **IX** Yī nyε kɔbā onyukpε a. Odi nyε odi kī etsā yī akū ewo ni, yaana kate. Yaawo εnε, ade yaana funitsā kanyakɔ̄ a. **X** Oyekpanε aya kī yayaaye, edi awu, ebula fɔtsa kade. Yī kɔ̄ ūya ayekī batí aana nkpā kī εkpɔla nε osi nyε osi akū.

XI “Yī nyε baveli ɔkpāne wī a, baveli ɔkpāne wī a akɔa ye nkpā kakpa nε baveli a lɔlɔ̄. **XII** Ntε ɔpaani kī εnyé baveli ɔkpāne, ade εnyé baveli a

ɔlate lɛmɛ mó kalikii kaya ni, yalo kafɔnɛ baveli a. Foesũ kalikii a apili baveli a kapansam be. **XIII** ɔpaani a alo kadzakũ kitonɛkĩ kabœs bœbœs ye kĩ ekɛna adzuma a, ade etséla baveli a letsama akũ a.

XIV-XV “Yĩ nyɛ baveli ɔkpâne wĩ a. Nde ayekĩ Nda nyina yĩ, yĩ malo ɔnyina Nda a ni, ade aye ɔnyina yĩ mɔawɛ baveli ade be malo binyina yĩ a. Nkɔa yĩ nkpa nɛ be lɔlɔ. **XVI** Ndei baveli bœbã kĩ beláa baveli kɔbã kii kamɛ. Kene kĩ nkpa be malo ɔyamɛna, bitse yĩ odo lɔkɔa be flee baanya baveli katsu mɔa, bɛna nɛ baveli ɔkpâne mɔa kayo.

XVII “Nda awɛ yĩ kale, kitonɛkĩ nkɔa yĩ nkpa, kĩ maabuki ntɛ ye. **XVIII** Odima leláate ye ne yĩ awɛ, mbom yĩ mɔawɛ lɛkɔa ye nkpa. Ndei osi kĩ makɔa ye nkpa, ade ndei osi kĩ mabuki ntɛ ye a. Ade letsə a kĩ Nda do yĩ kĩ kene kĩ nkɛna a.”

XIX Ne fɔletsa kii sū kasɛ buki kiwo ne Yudafɔ a kamɛ. **XX** Be pii, bekale kĩ, “Huhu kpa dei ne ye kamɛ! Ye lɔlɔ kamɛ bu kade! Nde sū koũ miatsɛ ye?”

XXI Lɛmɛ babebã le kĩ, “Oti kĩ huhu kpa dei ne ye kamɛ leláapuli ele kɔdzela lɔmo! Nde koũ huhu kpa aapuli ebinya banɛkunɛ ane?”

Yudafɔ a Sī Yesu.

XXII Osili lɔkɔ wo ɔtɔ, ade Yudafɔ kanya Baguma Asɔli Kɔla Akũ kakpale Luwi ne Yerusalem a. **XXIII** Yesu kamini ne Baguma Asɔli Kɔla a kako a kĩ bavɛ Salomo Ablanda a kamɛ. **XXIV** Ade Yudafɔ a nakpɔta ne ye akũ, ade bivia

ye kĩ, "Nde sũ ɔfõ bɔlamena ane kadã kavia? Nte nɔ nyɛ Kristo a ni, bi boe ɔnɔkɔali a faa."

XXV Yesu kpa be mbuaye kĩ, "Mbi mi kɔkɔe, leme miáte yĩ mido. Fotsa a kĩ makena ne Nda kɔbẽ akũ a, adi yĩ akũ adansie. **XXVI** Leme miáte kado kitonekĩ minyé yĩ baveli. **XXVII** Yĩ baveli atse yĩ ɔledo, ïnyina be ade batomɔ yĩ a. **XXVIII** Makpa be nkpa kĩ elá kawũna a, ade beláaku bewɔ da. Odima leláapuli ewãne be ete ne yĩ awɛ. **XXIX** Fotsa a kĩ Nda kɔa edo ne yĩ awɛ a deĩ kɔbẽ fobẽ letsa nyɛ letsa, ade odima leláapuli ewãne foe ete ne Nda awɛ a. **XXX** Bɔmó Nda ni, ɔmɔa bɔane."

XXXI Foesũ Yudafɔ a buki bifila boe kĩ batale Yesu. **XXXII** Ade Yesu bi be kĩ, "Nkɛna fotsa wĩ pii kĩ Nda do yĩ kĩ nkɛna ne mi ane. Foe kame fɔɔdabe sũ miawɛ kĩ miatale yĩ boe?"

XXXIII Bejkpa mbuaye kĩ, "Nnɛ fotsa wĩ a kĩ okena a sũ bɔawɛ kĩ bɔatale nɔ boe, mbom ne mbusuo fɔletsa a kĩ ɔle a sũ! Otidziwa keke ane, leme awɛ kĩ akena nɔ akũ Baguma!"

XXXIV Yesu kpa be mbuaye kĩ, "Betsele ne mi mbla ovoli a kame kĩ Baguma le kĩ, 'Minyɛ baguma ame.' **XXXV** Bunyina kĩ letsa a kĩ Katsèle Kpalewa le a nyɛ ɔnɔkɔali daa. Baguma ve batí a kĩ ekpa be ye ɔledo a kĩ baguma ame. **XXXVI** Yĩ kõ, ɔlega a lepau yĩ edo yĩ ne katinya kame. Lɔkɔa nde sũ miti miale kĩ nle fubusuotsa ne ayekĩ nle kĩ Baguma Obi mane a sũ? **XXXVII** Foesũ nte nlámena fotsa a kĩ Nda do yĩ kĩ nkɛna a kakɛna ni, mitate yĩ mido. **XXXVIII** Leme nte makena foe, titɔ kĩ miáte yĩ kado malo ni, mite fotsa a kĩ makena a mido, ayekĩ míanyi, minu foe kayɔ

yededeede kĩ Ɂlega a deĩ ne yĩ kamẽ ade yĩ malo
ndeĩ ne Ɂlega a kamẽ a.”

XXXIX Yudafõ a buki bewe kĩ bapi Yesu, leme
ené ne be kamẽ ɛdzakũ.

XL Ade Yesu muniki enyina Yordan Ɂwo a
enaa awã kĩ Yohanes wola bati mui tõ a, ɛnadzi
ne awã. **XLI** Bati pii ya ne ye sekẽ, ade bele
kĩ, “Yohanes tákëna awâwã fôtsa fudima, leme
fôletsa a kĩ ele ne oti kï akũ a flee nyé ɔnɔkɔali.”

XLII Bati pii ne awã te ye bido.

XI

Lazaro Wuda.

I Onyole odi kĩ bavé Lazaro kasɔ. Eto Betania,
ɔmatɔ a kĩ bawaëtsole nviã Maria mɔ Marta dzi
a kamẽ. **II** Ade Maria kïl Ɂekɔa kugua mɔ ɔlẽ eko
ne boe Ɂlate fɔneta, ekɔa ye lolo tõlo eyɔ foe a.
Ye ɔwaënyole nyé Lazaro kĩ yasɔ a. **III** Bawaëtsole
a do loto ne Yesu sekẽ kĩ, “Boe Ɂlate, nɔ ɔkɔba a
kĩ aátuno ye kale a asɔ.”

IV Kĩ Yesu nu fôletsa kïl a, ele kĩ, “Fɔsɔ kïl lenyé
wuda fɔsɔ, mbom fɔnyé letsá a kĩ baatsã foe akũ
bædela Baguma dĩ ne ode, ade baadela Baguma
Obi a leme dĩ ne ode a.” **V** Yesu awé Marta, mɔ
ɔwaëtsole mɔ Lazaro kale. **VI** Leme kĩ Yesu nu
Lazaro fɔsɔ a, ebuki ekahɔ ne awã kĩ edeĩ a fuwi
nviã.

VII Ke liti a, ebi ye fôtsa bakɔlènè a kĩ, “Mifɔ
bumuniki bɔnaa Yudea.”

VIII Ade ye fôtsa bakɔlènè a bi ye kĩ, “Fôtsa
ɔtsanɛ, wádzɔ ne awã mɔ Yudafõ a we kĩ batalɛ
nɔ boe, mɔ obuki anaa awã a?”

IX Yesu kpa be mbuaye kĩ, “Nné dɔñhuile ewua-
nviã deĩ ne kade kanyina kamẽ? Odi nyé odi kĩ

etsē ne suwa ni, eláatula kitonékī katinya kamē ɔhaĩ a afō yamō fōkō. **X** Leme nte odi tsē ne lenyē ni, yatula kitonékī ɔhaĩ ləlāa.”

XI Kī Yesu le fōletsa kī eyua a, ebuki ele kī, “Boe ɔkōba Lazaro wa tida, lemē maanaadzela ye.”

XII Ye fōtsa bakōlēne a kpa mbuaye kī, “Boe ɔlate, nte tida ewaa kō ni, yaasaæ.” **XIII** Letsa a kī Yesu atsa a nyē kī Lazaro ku, lemē ye fōtsa bakōlēne a kō kōna kī tida pupulidza kawa ele.

XIV Foesū Yesu binya ebi be pefee kī, “Lazaro ku. **XV** Lemē ne mi sū ni, kawōle de yī kī ntána ne awā ayekī míate mido. Mifō bōnaa ye sekē.”

XVI Ade Toma kī bave Ata a bi ye bakōba fōtsa bakōlēne a kī, “Mifō boe malo butomō Fōtsa ɔtsane a bōnaa, bōnaaku mō ye!”

Yesu Nyé Kayidza Kadzi Nkpā Mō Nkpā a.

XVII Kī Yesu wo awā a, emó kī fōte fuwi ena kī bibila Lazaro. **XVIII** Kito Betania kēnaa Yerusalem aana nde fusikū nviā, **XIX** ade Yudafō pii ya kī bayaadzam Maria mō Marta ne be ɔwaënyole wuda a sū.

XX Kī Marta nu kī Yesu aya a, ené enaatselamō ye, lemē Maria kō kahō ne tōtō kamē. **XXI** Ade Marta bi Yesu kī, “Boe ɔlate, nte kana ona ne awī kufe nwaënyole tāku! **XXII** Lemē ïnyina kī finyaa malo Baguma aakpa nō letsā nyē letsā kī ovia ye.”

XXIII Yesu kpa ye mbuaye kī, “Awaënyole a aabuki eyidza edzi nkpā.”

XXIV Ade Marta bi ye kī, “Ïnyina kī yaabuki eyidza edzi nkpā ne Luwi Nkaes a kī banokpa aayidza a akū.”

XXV Yesu bi ye kĩ, “Yĩ nyε kayidza kadzi nkpa
mɔ nkpa a. Odi nyε odi kĩ ete yĩ edo, ntε eku
malo ni, yaayidza edzi nkpa. **XXVI** Odi nyε odi kĩ
edzi nkpa mó ete yĩ edo ni, eláaku da. Ḍte fukii
odo?”

XXVII Marta kpa ye mbuaye kĩ, “Oo, boe Ọlate!
Ntε ndo kĩ nɔ nyε Kristo a, Baguma Obi a kĩ bεlε
biyi kĩ yaaya nε katinya kame a.”

Yesu Be.

XXVIII Kĩ Marta lε fukii eyua a, emuniki εnaa
kola εnavε ɔwaεtsole Maria petεε. Ebi ye kĩ,
“Fotsa Ọtsanε a ya nε awi, ade evia nɔ akū a.”

XXIX Kĩ Maria nu foe pe, eta eyidza ewula atse
εnaatselamɔ ye. **XXX** Ne lɔkɔ a naa Yesu tawo
tɔ ɔmatɔ a kame, mbom ebuki edzε nε awā kĩ
Marta yatselamɔ ye a. **XXXI** Kĩ batı a kĩ bidei nε
tɔtɔ kame bεkadzam Maria a mó kĩ eta eyidza
εnε a, bitomɔ ye, kitonekĩ bεkɔna kĩ yanaa linikε
a ɔwε εnaabe.

XXXII Maria yawo awā kĩ Yesu dzε a, ade kĩ esila
emó ye pe etɔ nε Yesu aboa kame εle kĩ, “Boe
Ọlate, ntε ɔna nε awi kufe nwaεnyole a tāku.”

XXXIII Kĩ Yesu mó ayekĩ εkabe, mɔ ayekĩ batı a
kĩ bitomɔ ye kabe a, fɔkεna adzuma nε ye kame
ade εwεya eke hūu a. **XXXIV** Evia be kĩ, “Ne ndia
mibila ye?”

Bεkpa ye mbuaye kĩ, “Boe Ọlate, yaadā.”

XXXV Ne awā naa, Yesu be.

XXXVI Ade Yudafɔ a lε kĩ, “Midā tɔ ayekĩ yawε
ye kale!”

XXXVII Leme badi lε kĩ, “Ebinya ɔnekuñe anε.
Kapuli εláapuli εfɔ kĩ onyole kī εtaku?”

Yesu Dzela Lazaro Etomena Kanɔkpa.

XXXVIII Kalɔe a buki kena ne Yesu kamɛ ade enaa linike a ɔwɛ a. Linikɛ a nyɛ de ɔkɛ kĩ bɛkɔa de bisua de onukpɛ. **XXXIX** Yesu bi be kĩ, “Mibɔe de a ne lekɛ a onukpɛ.”

Ade Marta, ɔnɔkpa a ɔwaɛtssole, bi Yesu kĩ, “Boe ɔlate, finyaa kɔ edo kakū awɛ, kitonɛkĩ ade fuwi ena kĩ bibila ye a.”

XL Yesu bi Marta kĩ, “Mbɔee ntábi no kĩ nte ɔtɛ odo ni, aamɔ Baguma kukükpalɛ a?”

XLI Bati a bɔe de a bɛnyɛ. Yesu dela ane ne ode elɛ kĩ, “Nda, manyɛ no kɔlɛ kĩ atse yĩ. **XLII** Ìnyina kĩ atse yĩ daa, lɛmɛ bikĩ bɛdzɛn ne awĩ a sũ male fukii, ayekĩ baate bido kĩ no lido yĩ.”

XLIII Kĩ elɛ fukii eyua a, εbɔa fɔwɔla koɔba kĩ, “Lazaro, né kaya!” **XLIV** Ade ɔnɔkpa a né eya a. Lima a kĩ bɛkɔa bisuli ye akpo mɔ abɔa a buki lena ne ye akū, ade duku a kĩ bɛkɔa bisuli ye ane a lɛmɛ na ne ye akū a.

Yesu bi be kĩ, “Miwũnya tilima a ne ye akū mifɔ ɛnaa.”

Yudafɔ a Nasui Kĩ Baakɔ Yesu.

XLV Yudafɔ a kĩ bɛya ne Maria sekɛ mó letsɑ a kĩ Yesu kena a, ade be pii te ye bido a. **XLVI** Leme be kamɛ badi muniki bɛnaa Farisifɔ a sekɛ bɛnabi be letsɑ a kĩ Yesu kena a. **XLVII** Foesü Farisifɔ a mɔ bɔɔfɔnɔkɔɛ a natsa fɔlɔ mɔ Yudafɔ ɔmaĩ banɔkɔɛ a ade bɛle kĩ, “Litsa bɔakɛna? Kitonɛkĩ otí kii lamena awāwā fɔtsa pii kakɛna! **XLVIII** Nte bɔkpa ye osi lɔmɔ ni, odi nyɛ odi aayatɛ ye edo, ade Roma abää ayabubuli boe Asɔli Kɔla a, εwɔla boe ɔmaĩ lɛmɛ.”

XLIX Be kame ɔmɔa kĩ bavε Kaiafa, kĩ εnyε ɔsɔfɔnɔkɔës Flee ne kateli a na kame a bi be kĩ, "Minyína lɛtsama kɔlaa! **L** Minyína kĩ fɔnεnε fɔkpa mi kĩ oti mɔa aaku ne batı a flee lɔlɔ kεba kĩ baawɔla ɔmaï a flee a?"

LI Nné ye mɔawε kakɔna εkɔa εlε fukñ, mbom ndε ɔsɔfɔnɔkɔës Flee ne kateli a kame ni, εlε eyi kĩ Yesu aaku ne Yudafɔ a lɔlɔ. **LII** Nné Yudafɔ a odi yaku εkpa, mbom kĩ yaakpɔta Baguma bade a kĩ bεgba biko ne katinya kame a bεkεna ɔmɔa.

LIII Kito luwi a kanaa a, Yudafɔ banɔkɔë kapi adzuni kĩ baakɔ Yesu. **LIV** Ne foesü Yesu tábuki εkanε kanya Yudafɔ a lɛmɔ ye. Edzakñ εnaa ɔmatɔ odi kĩ bavε Efrayim kame ne kɔsa kudi kame, ade awã bεmɔ ye fɔtsa bakɔlεnε a bidzi ne awã a.

LV Finyaa Yudafɔ Wuda Katɛ luwi kanya a fuã, ade batı pii to ɔmaï a fɔkɔ kumεkumε bεya ne Yerusalem, kĩ bayaakpale be akñ fɔmɔ luwi a aawo ɔtɔ. **LVI** Kĩ bεna ne Asɔli Kɔla kame a, bεkawε Yesu, ade bεkavia akñ kĩ, "Nde akɔna? Mbɔee εláaya ne luwi a kanyakɔ?" **LVII** Ne lɔkɔ a na kame a, basɔfɔnɔkɔë mɔ Farisifɔ a si mbla kĩ odi nyε odi kĩ enyina awã kĩ Yesu deñ ni, kεnε kĩ εyaakpa kanyi lɔkɔa bεnaapi ye.

XII

Maria Tsela Yesu Kugua Mɔ ɔlɛ Ne Betania.

I Kĩ kite fuwi evü kĩ banya Wuda Katɛ Luwi a, Yesu naa Betania, Lazaro ɔtɔ, awã kĩ εdzεla ye etomεna kanɔkpa a. **II** Betɔ olobe funitsɔ bεkpa ye ne awã. Marta sum ne opunu akñ, ade Lazaro lɛmε na ne batı a kĩ bidzi bεkanya mɔ Yesu a

kame a. **III** Ade Maria bœ kugua mō ɔlë bañ, kĩ bave koe nard, kĩ kudei koya paa lita seké eyatsela Yesu fœneta, ade ekœa ye lœlœ tœlœ eyœ foe akū a. Kugua a ɔlë te tœtœ a flee kame.

IV Ye fœtsa bakjœne a kame œmœa, Yuda Iskarjot, kĩ ye aanyœ Yesu ekpa a le kĩ, **V** “Nde sū bœtâno kugua kii sika ovœ œha elale lœkœa bœkœa se bœkpa ahiœfœ?” **VI** Nnê kĩ etsela ahiœfœ akū sū elœ fukii, mbom oyekpanœ yanœ. Ye nee sika kuvœ a ade yado awœ ne koe kame a.

VII Ade Yesu le kĩ, “Mifœnœ ye awœ! Mifœ emanœ koe eyi ekpa yœ kabila. **VIII** Ahiœfœ dei ne mi kame luwi nyœ luwi, lœme yœ kœ nláana ne mi kame daa.”

Yudafœ a Sui Ne Lazaro Akû.

IX Yudafœ pii nu kĩ Yesu dei ne Betania, foesœ bœya ne awœ. Nnê Yesu odi sū bœya, mbom kĩ bœyœ Lazaro a kĩ Yesu dzela etomœna kanœkpa a. **X** Ne foesœ basœfœnœkœ a pi adzuni kĩ baakœ Lazaro lœme, **XI** kitonœkœ ye sū Yudafœ a pii kasœ be kanaate Yesu kado.

Yesu Wo Ne Yerusalem œmatœ a Kame Mœ Osee Katu.

XII Kĩ kade nyina a, batœ kœdabu a kĩ bœya ne Wuda Katœ Luwi kanyakœ a nu kĩ Yesu aya ne Yerusalem. **XIII** Foesœ bœbœ tuko bœne kĩ bœyœ lamœ ye, ade bœkabœa fœwœla kĩ, “Mimu Baguma!

Baguma hila oti a kĩ yaya ne boe œlate dœ akû a!
Baguma hila Israel Lœgœ a!”

XIV Yesu mœ aflimu adi, ade edzi ne ye akû ndœ ayekœ Katselœ Kpalœwa a le kĩ,

XV “Zion ɔmatɔ, tavila!
Amo nɔ Legā kī laya!
Edzi ne aflimu obi akū.”

XVI Ye fɔtsa bakɔlènè a tānu fukī kayɔ ne lɔkɔ a na kame, lème kī Baguma dzela Yesu ɛkpale ye akū a, bεyate ane kī Katselè Kpalewa a le letsa a kī bekèna bεkpa ye a ne ye akū.

XVII Bati a kī bena ne Yesu sek̄, ne lɔkɔ a kī eve Lazaro etomena linikè kame edzi nkpa a, di adansie ne letsa a kī leya a akū. **XVIII** Ade fukī sū bati kɔdabu a natselèmɔ Yesu a, kitonekī binu kī ekèna awāwā fɔtsa kī. **XIX** Foesū Farisifɔ a bi akū kī, “Midā kī bɔlámɔ kadzakɔ kana kɔlaa. Midā, katinya kame bati a flee né bitomɔ ye!”

Helafɔ Badi We Kī Bamɔ Yesu.

XX Helafɔ badi na ne bati a kī benaa Yerusalem kī baasum Baguma ne luwi a kanya kame a kame. **XXI** Ade benaa Filipo, kī eto Betsaida a ne Galilea sek̄, ade bibi ye kī, “Oñokɔë, bɔawè kī bɔamɔ Yesu.” **XXII** Filipo nabi Andrea, ade be nviā a benabi Yesu a.

XXIII Ade Yesu bi be kī, “Finyyaa kɔ lɔkɔ a wo ɔtɔ kī baadèla Otidziwa Obi a ne ode. **XXIV** Mabi mi ne ɔnokɔali kame kī ntè ligbanɔbi táwo ne titè kame levɔ ni, libi mɔapɛ kei a lane, lème ntè levɔ ni, lado babi bebblebee. **XXV** Odi nyɛ odi kī yawè ye nkpa kale ni, yaayɛla ye, lème odi nyɛ odi kī ekesi ye nkpa ne katinya kī kame ni, ɛkɔla ye ɛkpa nkpa kī ela kawūna a. **XXVI** Odi nyɛ odi kī yawè kī yasum yī ni, kene kī etomɔ yī, kitonekī awā kī ndeī a, ade awā yī ɔsumunɛ lème ana a. Ade Nda aado obu ne odi nyɛ odi kī yasum yī akū.

Yesu Le Kɔdzela Ne Ye Wuda Akū.

XXVII “Yī ɔwɔle aha yī finyaa. Leme litsa maale? Kale maale kī, ‘Nda, nyε yī katomena lubo kamɔ lɔkɔ kī kame mbɔeε’? Oowo, ade foesū ūya ne katinya kame a, ayekī maatsā lubo kamɔ lɔkɔ kī kame. **XXVIII** Nda, do nɔ dī akū obu.”

Adeke odo odi to ode εlε kī, “Ndo de obu kɔkɔe, ade maabuki ndo de a.”

XXIX Bati kɔdabu a kī bɛdzɛ ne awā nu odo a, ade be kame badi le kī, ɔplala lenye onukpɛ, leme badi le kī, “Ode fɔtɔ ɔnyanε odi lele kɔdzela mɔ ye!”

XXX Leme Yesu bi be kī, “Nnē yī sū odo a lē kɔdzela, mbom mi sū.

XXXI “Finyaa nyε lɔkɔ a kī Baguma aadzɛmɔ katinya kame. Finyaa mɔ baablɔmɛna katinya kī kame akū ɔnyanε a. **XXXII** Nte bɛdɛla yī ne ode ne asendua akū ni, maavelɛ bati flee ūyamena ne yī sekɛ.” **XXXIII** Yesu le fukī yakɔa etsa wuda odu a kī yaaku.

XXXIV Adeke bati kɔdabu a kpa ye mbuayε kī, “Boe Mbla Ovoli a atsa boe kī Kristo a aadzi nkpā daa. Nde fɔya mɔ ale kī baadɛla Otidziwa Obi a ne ode ne asendua akū? Owei nyε Otidziwa Obi kī a?”

XXXV Yesu kpa be mbuayε kī, “ɔhaĩ a aabuki ena ne mi sekɛ lɔkɔ lukū lidi pε. Lɔkɔ kī ɔhaĩ a deĩ ne mi kame ni, mitsā ne ye kame ayekī otū lɛláake edo mi, kitonekī oti kī etsɛ ne otū kame linyína awā kī yanaa. **XXXVI** Kī ɔhaĩ a deĩ ne mi sekɛ kī ni, mite ɔhaĩ mido ayekī míakɛna ɔhaĩ a kame bati.”

Bati a Katate Kado.

Kī Yesu le fōletsa kī eyua a, edzakū ne be sekē enabēla.

XXXVII Titō kī Yesu kēna awāwā fōtsa kī flee ne be ane kame malo ni, bētātē ye bido.

XXXVIII Ayekī lētsa a kī Baguma Onukpē Ḍnyenē Yesaya le eyi a, aaya ne foe kame kī,
“Boe Ḍlate, owei lēte no fōletsa a kī bolē a edo?

Owei ḋnye ye kōbē etsa?”

XXXIX Ne foesū bētāpuli bētē bido, kitonekī Yesaya buki elē kī,

XL “Baguma kō be ane ade esua be adzuni ayekī be ane lēlāamō fōkō,
ade be adzuni lēlāanu fōletsa kayō a.

Baguma le kī, ‘Belāamuniki bēya ne yī sekē lōkōa ntsa be.’ ”

XLI Yesaya le fōletsa kī kitonekī emō Yesu kukūkpale a, ade elē kale ne foe akū eyi a.

XLII Titō kī fōla lōmō malo a, Yudafō banōkōē a pii tē Yesu bido, lēmē ne Farisifō a sū bētālē foe akū kōdzēla ne kanade, ayekī belāablōmena be ne be katsenakō a. **XLIII** Kitonekī bawē kī batidziwa bimu be kēba kī Baguma aamu be.

Yesu Fōletsa a Aakō Bati Kōtō.

XLIV Ade Yesu bōa fōwōla elē kī, “Odi nyē odi kī etē yī edo ni, nnē yī odi etē edo, mbom mō otī a kī edo yī a etē edo. **XLV** Odi nyē odi kī yamō yī ni, yamō otī a kī edo yī a lēmē. **XLVI** Íya ne katinya kame nde ḡhaī aye, ayekī odi nyē odi kī etē yī edo ni, elāana ne ḡtū kame.

XLVII “Ntē odi nu yī fōletsa a mó etákēna ne foe akū ni, nláadzēmō ye. Ntāya kī mayaadzēmō katinya kame batī, mbom Íya kī mayaanyē be.

XLVIII Oti a kī esī yī, kī etātē yī fōletsa a deī otī kī

yaadzemō ye. Føletsa a kĩ nle a aadzemō ye ne luwi nkae a akũ! [XLIX](#) Fukii nyé ɔnɔkɔali, kitonekĩ ntále kɔdzela ne yí mɔawɛ otumi akũ, mbom Nda a kĩ edo yí a lækpa yí otumi kĩ nle kɔdzela, nle føletsa a kĩ nle a. [L](#) Ade ïnyina kĩ ye mbla a akpa nkpa kĩ elá kawūna a. Ne foesü føletsa a kĩ male a nyé føletsa kĩ Nda bi yí kĩ nle.”

XIII

Yesu Vole Ye Fotsa Bakɔlēne a Abɔa.

[I](#) Luwi a kĩ lenyaa Wuda Katɛ Luwi lɔtɔ a, Yesu nyi kĩ lɔkɔ kpɔla ye kĩ yaadzakũ ne katinya kii kamɛ enaa ɔlega sekɛ. Ewɛ bikɔ bɛnye ye bade ne katinya kamɛ a kale, ade ewɛ be kale kɛnawo kawūnakɔ a.

[II](#) Yesu mɔ ye fotsa bakɔlēne a dzi ne opunu akũ bɛkanya olobe funitsã. Abonsam kɔa edo ne Yuda kĩ enye Simon Iskariot obi a adzuni kamɛ kɔkɔe kĩ enye Yesu ekpa. [III](#) Yesu nyina kĩ ɔlega kpa ye kɔbɛ flee. Enyina kĩ Baguma sekɛ eto eya, ade Baguma sekɛ yaabuki enaa a. [IV](#) Foesü eyidza ne opunu a akũ, enye ye atadiɛ wulaa eyi ne ɔowɛ, ade ekɔa ɔsa efilin ne kate a. [V](#) Ke liti a, eko mui ne lɔɔda kamɛ, eyi ye fotsa bakɔlēne a abɔa kavɔlɛ kayɔ, ade ekɔa ɔsa a kĩ efilin ne kate a eyɔ mui a. [VI](#) Kĩ ewo Petro sekɛ a, Petro bi ye kĩ, “Boe ɔlate, ayaavɔlɛ yí abɔa?”

[VII](#) Yesu kpa ye mbuaye kĩ, “Finyaa ɔláanu lɛtsa a kĩ makɛna a kayɔ, lɛmɛ ke liti aau fo kayɔ.”

[VIII](#) Petro bi ye kĩ, “Owoo, ɔláavɔlɛ yí abɔa da.”

Ade Yesu bi ye kĩ, “Nte ntávɔlɛ nɔ abɔa ni, ke kɔ ɔláabuki ɔnya yí fotsa ɔkɔlēne.”

X Petro kpa ye mbuaye kĩ, “Boe ɔlate, nte aye kõ ni, tavole yĩ aboa odi, mbom vole yĩ awe mo lɔlɔ leme!”

X Yesu bi ye kĩ, “Oti kĩ ewo mui εnε yededede tábuki esĩ εkpa mui kawo, keba aboa odi kavole. Mi kõ mi flee akũ nẽ, mboente otí moare.” **XI** Yesu nyina otí a kĩ yaanyε ye εkpa a kókóε, ade foesū ele kĩ, “Mi a flee akũ nẽ, mboente otí moare a.”

XII Kĩ Yesu vole ye fotsa bakolene a aboa eyua a, εbœ ye atadiw wulaa a edo, emuniki εnadzi ne ye kadzikõ ne opunu akũ. Evia ye fotsa bakolene a kĩ, “Minu lets a kĩ nkéna nkpa mi a finyaa kayo mbœe? **XIII** Miave yĩ kĩ Fotsa ɔtsane mo ɔlate. Ade aye fola pereere a, kitonekĩ ade lets a kĩ mane a. **XIV** Yĩ a kĩ ïnye mi ɔlate mo Fotsa ɔtsane a, levole mi aboa finyaa, foesū kene kĩ miavole akũ akũ aboa. **XV** Nfantuhū fóane nkpa mi kĩ mi malo mikéna lets moare a kĩ nkéna nkpa mi a. **XVI** Mabi mi ne ɔnɔkɔali kame kĩ ɔsumune lebé ye ɔlate, ade ayea foto ɔnyane lebé otí a kĩ edo ye fots a. **XVII** Finyaa, kĩ minyi ɔnɔkɔali kii a, Baguma aahila mi nte mikéna ne ke akũ.

XVIII “Nnε mi flee male, ïnyina batí a kĩ mpau a. Leme kene kĩ Baguma foletsa a kĩ bëtsele biyi a foya ne foe kame kĩ, ‘Oti a kĩ bɔmo ye budo awe bɔanya a yidza εdza ne yĩ akũ.’

XIX “Mabi mi fukii ïyi finyaa, fɔmɔ fóaya ne foe kame lɔkɔa miatε mido kĩ yĩ nyε otí a kĩ ye mane a. **XX** Mabi mi ne ɔnɔkɔali kame kĩ odi nyε odi kĩ εtε otí odi kĩ ndo fots ni, yĩ εtε. Ade odi nyε odi kĩ εtε yĩ ni, εtε otí a kĩ edo yĩ a.”

Yesu Le Eyi Kĩ Odi Aanyε Ye Ekpa.

XXI Kĩ Yesu le foletsa kĩ eyua a, foha ye ɔwɔle paa ade elɛ yededeede kĩ, "Mabi mi ne ɔnɔkɔali kame kĩ mi kame odi aanyɛ yĩ ɛkpa."

XXII Awā naa, ye fotsa bakɔlɛnɛ a dã akũ ane, ade bɛkɛna saa kitonɛkĩ binyína be kame oti a kĩ Yesu ale a. **XXIII** Fotsa bakɔlɛnɛ a kame ɔmɔa kĩ Yesu awe kale a dzi emenamɔ Yesu. **XXIV** Adeke Simon Petro baa ye sene kĩ, "Via ye owula a kĩ yale a."

XXV Foesū fotsa ɔkɔlɛnɛ a fuã Yesu tsɛmɛtsemɛ evia ye kĩ, "Boe ɔlate, owei yanɛ?"

XXVI Yesu kpa mbuaye kĩ, "Oti a kĩ maabuli abodoo ntamɔ kutu nkpa a ni, ade ye a." Ade ebuli abodoo sekɛ, eta kutu ɛkɔa ɛkpa Yuda kĩ enyɛ Simon Iskariot obi a. **XXVII** Kĩ Yuda sila etɛ funitsã a pe, Satana wo ne ye kame.

Ade Yesu bi ye kĩ, "We sɔwa ne lɛtsa a kĩ awɛ kĩ akɛna a akũ." **XXVIII** Lɛmɛ be a kĩ bidzi ne opunu akũ mɔ ye a kame odima tānu lɛtsa a sũ kĩ Yesu bi ye tuwuli kayɔ. **XXIX** Ayekĩ Yuda nɛɛ be sika kuvũ sũ ni, fotsa bakɔlɛnɛ a badi kɔna kĩ kabi Yesu bi ye kĩ enaaya fotsa a kĩ baakɔa bɛnya luwi a, ïye kĩ ɛnaakɔa litsedi ete ahiãfɔ.

XXX Kĩ Yuda te funitsã a, deedimɔapɛ ené ɛdzakũ. Kade dɔ paa.

Yesu Kpa Mbla Voɛ.

XXXI Kĩ Yuda ne ɛdzakũ a, Yesu le kĩ, "Finyaa bɛdɛla Otidziwa Obi a dĩ ne ode, ade finyaa bɛdɛla Baguma dĩ lɛmɛ ne ode betsāmɛna ye akũ a. **XXXII** Nte bɛdɛla Baguma dĩ ne ode betsāmɛna Otidziwa Obi a akũ ni, lɔkɔa Baguma aadɛla Otidziwa Obi a dĩ ne ode ne ye mɔawɛ kame lɛtalɛta.

XXXIII “Yī babi, nláabuki nna nε mi sek̄ owi libuna pii. Míawε yī, lεmε finyaa mabi mi f̄oletsa a kī mbi Yudafō ban̄okōē a kī, ‘Miláapuli minaa awā kī manaa a.’

XXXIV “Finyaa makpa mi mbla v̄oē. Miwε mi akū kale. Ayekī nwε mi kale a ni, mi malo miwε mi akū kale l̄omo. **XXXV** Nte miawε mi akū kale ni, odi nyε odi aam̄o eyi ɔsū kī yī f̄otsa bak̄olene mianε.”

Yesu Le Eyi Kī Petro Aasī Kī Enyína Ye.

XXXVI Ade Simon Petro via kī, “Boe ɔlate, nε ndia akpa?”

Yesu kpa ye mbuayε kī, “Awā kī manaa, ɔláapuli otom̄o yī finyaa b̄onaa, lεmε ke liti ni, aatom̄o yī liti.”

XXXVII Petro via ye kī, “Nde sū nláapuli ntom̄o nō finyaa? Mmanε akū kī maaku nε nō l̄olo!”

XXXVIII Yesu kpa ye mbuayε kī, “Kale ale kī ɔmanε akū kī aaku nε yī l̄olo? Mabi nō ɔnok̄ali a kī f̄om̄o ɔk̄ok̄o aabe ni, aale titi elale kī onyína yī.”

XIV

Yesu Nyé Osi a Kī Enaa ɔlega a Sek̄.

I Yesu bi be kī, “Mitafō foletsa kī̄̄ l̄eha mi. Mite Baguma mido, mite yī malo mido. **II** F̄ela bebblebee deī nε Nda t̄t̄o kamε. Manaamanε kak̄o kadi ūy i mi. Nte f̄olá l̄om̄o ni, kufe nláabi mi kī manaamanε kadzikō ūy i mi. **III** Ade nte nnāa nnāmanε kadzikō ūy i mi ūyua ni, maamuniki ūyaakpā mi nnāmena yī sek̄, ayekī awā kī ndeī a mi malo míana nε awā. **IV** Minyina osi a kī ewaa enaa awā kī manaa a.”

V Ade Toma bi Yesu kĩ, “Boe Ọlate, bunyína awã kĩ anaa, foesũ nde bóakena bɔmó osi a kĩ yanaa awã a?”

VI Yesu kpa ye mbuayε kĩ, “Yí nyε osi a, ɔnɔkɔali a mɔ nkpa a. Odima láya nε Nda sekε mbɔente etsã yí akũ. **VII** Nte kanyina minyina yí ni, kufe minyina Nda lεmε. Lεmε kito finyaa kanaa ni, minyina ye ade mimó ye lεmε a.”

VIII Ade Filipo bi Yesu kĩ, “Boe Ọlate, tsa boe Ọlèga a, ade lεtsa a kĩ liti lisí boe a.”

IX Yesu bi ye kĩ, “Filipo, owi buna kĩ ndeĩ nε mi flee sekε, lεmε onyína yí? Odi nyε odi kĩ emó yí ni, emó Nda lεmε. Nde sū obuki avia kĩ, ‘Tsa boe Ọlèga a?’ **X** Filipo, mbɔee ɔtátε odo kĩ ndeĩ nε Nda kame ade kĩ ye malo edeĩ nε yí kame? Fɔlεtsa a kĩ mbi mi a flee tátó yí sekε, mbom Nda a kĩ edeĩ nε yí kame a lamεna ye adzuma kakena. **XI** Mite yí mido nte nle kĩ ndeĩ nε Nda kame, ade Nda lεmε deĩ nε yí kame a. Nte mitáte fɔlεtsa kii mido ni, ke kɔ mite mido nε adzuma a kĩ makena a sū. **XII** Mabi mi nε ɔnɔkɔali kame kĩ odi nyε odi kĩ ete yí edo ni, yaakena lεtsa a kĩ makena a. Nuwí yaapuli ekεna fɔtsa εba yí fude a, kitonekí manaa Nda sekε. **XIII** Lεtsa nyε lεtsa kĩ míavia nε yí dí akũ ni, maakena foe nkpa mi ayekí baatsã Obi a akũ bεdεla Nda dí nε ode. **XIV** Nte mivia litsedi nε yí dí akũ ni, maakena foe.”

Yesu Le Hūhū Kpalewa a Kayamena Eyi.

XV Yesu buki εle kĩ, “Nte miawε yí kale ni, míakena nε yí tebla a akũ. **XVI** Maake Nda adulí εkpa mi Obumεnane bebã kĩ yaana nε mi sekε daa. **XVII** Ade ye nyε Hūhū a kĩ yanyε ɔnɔkɔali

kale ne Baguma akū a katsa a. Katinya kamε batī kō lēlāapuli bētē ye, kitonekī belāapuli bēmō ye mō baanyi ye. Lemē mi kō minyina ye kitonekī yaana ne mi sekē ade edeī ne mi kamε a.

XVIII “Nlāafōne mi awε ūyi ndē banōkpabi aye. Maamuniki ūya ne mi sekē. **XIX** Kite sukuloo katinya kamε batī lēlāabuki bēmō ūyi, lemē mi kō míamō ūyi. Ayekī ndzi nkpa sū ni, mi malo míadzi nkpa. **XX** Nte luwi a wo ḡto ni, míanyi kī ndeī ne Nda kamε ade mi mideī ne ūyi kamε ade ūyi malo ndeī ne mi kamε a.

XXI “Oti a kī epini ūyi tēbla, yakena ne te akū ni, ade ye nyε oti a kī yawε ūyi kale a. Oti a kī yawε ūyi kale ni, Nda aawε ye kale. Ūyi malo maawε ye kale ade maanyε ūyi akū ntsa ye a.”

XXII Ade Yuda, nné ekī εnyε Iskariot a, via kī, “Boe ḡlate, nde sū aanyε no akū ḡtsa boe, mō nné katinya kamε batī a?”

XXIII Yesu kpa ye mbuayε kī, “Odi nyε odi kī yawε ūyi kale ni, yaapi ūyi fōletsa edomō akū. Nda aawε ye kale ade bōmō Nda bōaya ne ye sekē bōkena kadzikō ne ye sekē. **XXIV** Odi nyε odi kī yaáwε ūyi kale ni, yaápi ūyi fōletsa kadomō akū. Fōletsa a kī minu a lenyé ūyi moawε fude, mbom futo ḡlega a kī edo ūyi a fude fōane.

XXV “Mbi mi fōletsa kī ūlōkō a kī mbuki ndeī ne mi sekē. **XXVI** Lemē Obumεnane a kī εnyε Hūhū Kpalewa kī Baguma aado ne ūyi dī akū a, aatsa mi letsā nyε letsā, ade yaate mi ane ne letsā nyε letsā kī mbi mi a akū a.

XXVII “Lukudō nkōa mayi mi. Ūyi lukudō nkōa makpa mi, nné ndē ayekī katinya kamε batī akpa

a aye. Mitafõ mi ɔwõle lëha mi ïye mifõ libe liwo mi. **XXVIII** Minu ayekĩ mbi mi kĩ, 'Madzakũ, lëmẽ maamuniki ïya ne mi sekẽ.' Nte miwe yĩ kale ni, kufe kawõle de mi kĩ manaa ɔlega a sekẽ, kitonékĩ ye ebẽ yĩ. **XXIX** Finyaa mbi mi fukii ïnyamena lõtõ fõmo letsaa nyé letsaa aaya ne foe kamẽ, ayekĩ nte foya ne foe kamẽ ni, míate mido. **XXX** Nláabuki nle mõ mi kõdzela nnamena lõtõ, kitonékĩ katinya kamẽ akũ ɔnyane a aya, ade elá kõbẽ ne yĩ akũ a. **XXXI** Lëmẽ kene kĩ katinya kamẽ bati binyi kĩ mawé ɔlega a kale, ade makena ne ye ɔledo akũ pereere a.

"Finyaa, miyidza bõdzakũ ne awi.

XV

Yesu Nyé Kutse Wí a.

I "Yí nyé kutse wí a, ade Nda nyé futse kõba ɔnane a. **II** ɔnanee odi nyé odi kĩ edeñ ne yĩ akũ kĩ yaawü babi ni, yatsua ye kamuni, ade ɔnanee odi nyé odi kĩ yawü babi ni, yanyé ye akũ tõota, ayekĩ yaawü babi pii. **III** Finyaa yĩ fõletsaa a kĩ mbi mi a kpale mi akũ kõkõe. **IV** Mikena ɔmõa mõ yĩ, yĩ malo nkena ɔmõa mõ mi. Nde ayekĩ kutse ɔnanee léláapuli kuwü ne koe akũ, mboente kõmane ne kutse ɔma akũ a, ade aye mi malo miláapuli miwü babi nte mitákena ɔmõa mõ yĩ a.

V "Yí nyé kutse a, ade mi minyé tñanee a. Oti a kĩ ekena ɔmõa mõ yĩ, mõ yĩ malo nkena ɔmõa mõ ye ni, ade ye aawü babi pii, kitonékĩ nte nláa mi kamẽ ni, miláapuli mikena letsama. **VI** Oti a kĩ eláa yĩ kamẽ ni, ela nde ɔnanee kĩ bitsua beta

bimuni ade yawole a. Bakpota tənanə a kafila kado ne fi kame tavio. **VII** Nte mikena ɔmɔa mɔ yĩ, mɔ yĩ fɔletsa a deĩ ne mi kame ni, míavia lətsa a kĩ miawə ade baakəna foe bækpa mi a. **VIII** Nte miwū babi bebblebee ni, foe fonye Nda kukükpalə fɔtsa, ade fusipi kĩ yĩ fɔtsa bakələnə mianə. **IX** Ayekĩ Nda awe yĩ kale a ni, ade aye yĩ malo mawə mi kale a. Foesū mifõ yĩ ɔdɔ a ɛna nkəsu ne mi kame lɔmɔ. **X** Nte mipi yĩ təbla a midomɔ akũ ni, míana ne yĩ ɔdɔ a kame nde ayekĩ yĩ malo mpi Nda mbla ndomɔ akũ fɔfɔ ye ɔdɔ deĩ ne yĩ kame a.

XI “Mbi mi fɔletsa kĩ ayekĩ kawole a kĩ kideĩ ne yĩ kame a odu kəna ne mi kame, lɔkɔa mi kawole a kækpolə. **XII** Ade yĩ mbla kĩ makpa mi nyə kĩ, miwə mi akũ akũ kale nde ayekĩ nwə mi kale a. **XIII** ɔdɔ titiliwu adima ləlääa kĩ oti akɔa ye nkpa ebɔa afɔlis ne bakɔba lɔlo. **XIV** Nte mikena ne yĩ mbla a kĩ nkpa mi a akũ a ni, lɔkɔa minye yĩ bakɔba. **XV** Nláabuki nve mi kĩ basumunə, kitonékĩ ɔsumunə linyína lətsa a kĩ ye ɔlate akəna. Ləmə mave mi kĩ bakɔba kitonékĩ lətsa nyə lətsa a kĩ nnu ntoməna Nda sek̄e ni, nfɔ minyi foe. **XVI** Nnē mi ləpau yĩ, mbom yĩ ləpau mi ndzina mi kĩ minaawū babi bebblebee kĩ baawa daa. Ne foesū lətsa nyə lətsa kĩ míavia ɔlega a ne yĩ dĩ akũ ni, yaakpa mi foe. **XVII** Foesū ade mbla kĩ makpa mi kĩ miwə mi akũ kale.”

Katinya Kame Likesī.

XVIII Yesu buki εle kĩ, “Nte katinya kame batı akesī mi ni, minyi kĩ bənya lɔtɔ bikesī yĩ. **XIX** Nte katinya kame bade mianə ni, kufə baawə mi kale

ndε be bade aye. Leme kī mpau mi ntomena katinya batı kame ade mibuki minyé be bade a sū ni, katinya kame batı akesī mi. **XX** Mite ane ne kale a kī mbi mi akū a kī, 'Osumune lebé ye ɔlate.' Nte batı yidza bədza ne yī akū ni, baayidza bədza ne mi malo akū. Nte bipi yī fəletsa bidomō akū ni, baapi mi fude leme bidomō akū. **XXI** Leme baakena fukī flee ne mi akū ne yī dī sū, kitonekī binyina otı a kī edo yī a. **XXII** Nte ntayaabi be fəletsa ni, kufe betáku təkpa kɔtɔ. Leme finyaa bəkəna təkpa ade belá onukpē kanye kadima a. **XXIII** Odi nyε odi kī yakesī yī ni, yakesī Nda leme. **XXIV** Nte ntakena fətsa kī odima tákəna tō ne be kame ni, kufe betákəna təkpa, leme kī finyaa bəmō fətsa a kī nkəna a malo ni, bakesī bəmō Nda. **XXV** Leme fukī flee ya ne foe kame ayekī fəletsa a kī betsələ ne be mbla ovoli kame a, foya ne foe kame kī, 'Bikesī yī pupulidza.'

XXVI "Maado Obumenane eto ɔlega a sek̄ eya ne mi sek̄. Ade ye nyε Hūhū a kī yaanyε ɔnəkɔali a ne Baguma akū etsa a. Nte eto ɔlega a sek̄ eya ni, yaadi adansie ne yī akū. **XXVII** Mi malo míadi adansie, kitonekī mina ne yī sek̄ kito kayɔkayi a.

XVI

I "Mbi mi fəletsa kī flee ayekī batı ləláafō akpɔ liveli mi ne mi katekado kame. II Baablōmena mi ne Yudafō fətsenakō. Lökɔ aya kī nte otı odi kɔ mi ni, yaakɔna kī Baguma adzuma ekəna. III Bati aakəna fukī ne mi akū kitonekī betáyi ɔlega a ūye yī. IV Leme mabi mi fukī ayekī nte lökɔ a wo ɔtɔ ni, míate ane kī mbi mi foe.

Hūhū Kpalewa a Adzuma.

“Ntábi mi foletsa kī nē kayōkayi a, kitonekī nna nē mi sekē. **V** Lemē finyaa kī madzakū nnaa oti a kī edo yī a sekē a, mi kamē odima távia yī awā kī manaa a. **VI** Finyaa, kī mbi mi foletsa kī a, mi flee miwo ɔblo. **VII** Lemē mabi mi ɔnōkɔali a kī fōnēnē fōkpa mi kī ndzakū, kitonekī ntē ntānaa ni, Obumenane a lélāaya nē mi sekē. Lemē ntē ndzakū nnaa ni, maado ye eya nē mi sekē. **VIII** Ade ntē eya ni, yaakō katinya kamē batī kōtō efō binyi letsā a kī lenye tōkpa, mō kadzi kpī, mō Baguma kōtōkako. **IX** Yaakō be kōtō nē tōkpa sū, kitonekī betātē yī bido. **X** Yaakō be kōtō bēkōa binyi kadzi kpī kamē, kitonekī manaa Nda sekē, kī milāabuki mimó yī, **XI** ade baanyi letsā a kī lenye kōtōkaku, kitonekī bēkō katinya kī kamē akū ɔnyane a kōtō kōkōe.

XII “Ndeī foletsa pii kī maabi mi, lemē fōaba mi kalo finyaa. **XIII** Lemē ntē Hūhū a kī yanyē ɔnōkɔali nē Baguma akū katsa a ya ni, yaafō minyi Baguma akū ɔnōkɔali a flee a. Eláale kōdzela nē ye mōawē otumi akū, mbom letsā a kī enu a odi mō yaale, ade yaafō minyi fōtsa a kī fōayaya a. **XIV** Yaado yī obu enye yī kukūkpale etsa, kitonekī yaabi mi letsā a kī etē etomena yī sekē a. **XV** Fōtsa a kī fōnye Nda fude a flee, yī fude fōane. Ade foesū nlē kī Hūhū a aanu etomena yī sekē eyaabi mi a.”

Fōtsa Bakɔlēnē ɔblo Kawo Mō Kawɔlé Kamō.

XVI Yesu le enamenā lōtō kī, “Kite sukuloo kī milāabuki mimó yī, lemē owi lélāabuna kī míabuki mimó yī.”

XVII Adeke ye fotsa bakolene a badi via akū kī, “Foe kayo nyę litsa kī yabi boe kī, ‘Kite sukuloo milaabuki mimó yī, leme owi léléabuna kī míabuki mimó yī.’ Ebuki ele kī, ‘Kitonekī manaa Nda sekē.’ **XVIII** Foletsa a kī ele kī, ‘Kite sukuloo’ a kayo nyę litsa? Boánu lets a kī yale a kayo!”

XIX Yesu mó kī ye fotsa bakolene a we kī bavia ye kale kadi, foesü ebi be kī, “Nle kī kite sukuloo milaabuki mimó yī, leme owi léléabuna kī míabuki mimó yī. Mbœes foletsa kī kamé milamena kasa mó akū a? **XX** Mabi mi onoköali a kī míabe miwo oblo, leme katinya kamé batí aamá kawole. Míadi ayolohó leme mi ayolohó a aadani kawolekamo. **XXI** Nte semé pi otsole ni, yawo oblo kitonekī ye lubo kamó odoú a bøa. Lemé nte ema eyua a, yalela ye lubo kamó a, kitonekī yamó kawole kī ema obi edo ne katinya kamé. **XXII** Ade aye fola fokpa mi a. Finyaa miwo oblo, leme maabuki mmó mi, lókøa mi tøwøle leka tidzi mi mó kawole paa a kī odima léléapuli ete ne mi awé a.

XXIII “Nte luwi a wo otø ni, milaabuki mivia yī letsama. Onoköali a mabi mi kī, Nda aakpa mi lets nyę lets a kī míavia ye ne yī dī akū. **XXIV** Kito keyawo finyaa kī a, mitávia tō letsama ne yī dī akū. Mivia, lókøa míate, ayekī mi kawolekamo aakpøla.

Yesu Nya Katinya Kamé Akū.

XXV “Mabi mi foletsa kī ne føgbā kamé. Lemé lókø aaya kī nlaabuki mbi mi foletsa ne føgbā kamé, mbom maabi mi Nda akū foletsa pefee.

XXVI Nte luwi a wo ɔtɔ ni, mivia ye fotsa ne yĩ dĩ akũ. Maátsa kĩ yĩ maavia ye nkpa mi, **XXVII** kitonekĩ Nda mɔawɛ a awɛ mi kale. Yawɛ mi kale kitonekĩ miawɛ yĩ kale ade mite mido kĩ Baguma sekẽ nto ũya. **XXVIII** Nuwĩ, ɔlega a sekẽ nto ũya ne katinya kame, ade finyaa madzakũ ne katinya kame nnaa Nda sekẽ a.”

XXIX Ade ye fotsa bakolene a bi ye kĩ, “Dã, finyaa kɔ̄ ale kɔdzela pefee, kĩ obuki aábōa fɔgbã.

XXX Finyaa kɔ̄ bunyina kĩ onyina letsɑ̄ nyɛ letsɑ̄, ade fɔtásĩ kĩ odi abuki evia nɔ̄ kale kadima a. Fukii fõ bɔte budo kĩ Baguma sekẽ oto.”

XXXI Yesu kpa be mbuayɛ kĩ, “Finyaa kɔ̄ mite mido? **XXXII** Loko aya ade liwo ɔtɔ kɔkɔe malo, kĩ baapasam mi flee odi nyɛ odi lenaa ye tɔtɔ kame kite yĩ odi. Lemɛ nné yĩ odi aate, kitonekĩ Nda deĩ ne yĩ sekẽ. **XXXIII** Mbi mi fukii kii flee ayekĩ míakena ɔmɔa mɔ̄ yĩ bɔna lukudɔ. Katinya kame batì aafɔ̄ mimɔ̄ lubo. Lemɛ mido ɔwɔle! ũnya katinya kame akũ!”

XVII

Yesu Bɔa Mpae Ne Ye Fotsa Bakolene a Lɔlo.

I Kĩ Yesu le foletsa kii eyua a, edela ane edã ode, ade ele kĩ, “Nda, ɔdɔ̄u a bɔa. Dela nɔ̄ Obi dĩ ne ode loko a nɔ̄ Obi lemɛ edela nɔ̄ dĩ ne ode. **II** Kitonekĩ ɔkpa ye otumi ne batidziwa flee akũ ayekĩ yaakpa batì a kĩ ɔkɔa odo ne ye awɛ a nkpa kĩ elá kawūna a. **III** Nkpā kĩ elá kawūna a nyɛ kĩ baanyi nɔ̄ ɔnɔkɔali Baguma kei a mɔ̄ Yesu Kristo a kĩ odo fɔtɔ a. **IV** Ndela nɔ̄ dĩ ne ode ne tite akũ, ade ũya adzuma a kĩ ɔkpa yĩ kĩ nkɛna a. **V** Foesu

Nda, d̄ela ȳi d̄i n̄e ode n̄e n̄o ane kame, nd̄e ayek̄i nna n̄e n̄o sek̄e f̄om̄a b̄eb̄oa katinya a.

VI “Ínye n̄o ntsa bat̄i a k̄i ɔnye n̄e katinya kame ɔkpa ȳi a. N̄o bade ban̄e, l̄em̄e ɔk̄oa ɔkpa ȳi. Bek̄ena n̄e n̄o kale ak̄u. **VII** Finyaa k̄i binyina k̄i lets̄a nȳe lets̄a k̄i ɔk̄oa ɔkpa ȳi a flee to n̄o sek̄e. **VIII** Nk̄oa ɔleðo a k̄i ɔkpa ȳi a nk̄pa be, ade b̄ete ye a. Binyina k̄i ɔnɔk̄oali f̄oane k̄i n̄o sek̄e nto, ade b̄ete bido k̄i n̄o lido ȳi a.

IX “Make aduli n̄e be l̄olo. Nlám̄ena aduli kake n̄e katinya kame bat̄i l̄olo, mbom n̄e bat̄i a k̄i ɔk̄oa odo n̄e ȳi awē a l̄olo, kiton̄ek̄i n̄o bade ban̄e. **X** Ȳi bat̄i a flee n̄o bade ban̄e, ade ayea n̄o bade flee l̄em̄e nȳe ȳi bade a, ade b̄ed̄ela ȳi d̄i n̄e ode b̄etsām̄ena be ak̄u a. **XI** Ade finyaa maya n̄e n̄o sek̄e, mbuki nláa katinya kame, l̄em̄e be k̄i bideñ n̄e katinya kame. Ólega Kpalewa, k̄oa n̄o d̄i ak̄u k̄ob̄eñ a k̄i ɔkpa ȳi a kadām̄ena be ak̄u ayek̄i baak̄ena ɔm̄oa nd̄e ayek̄i b̄om̄o n̄o b̄onye ɔm̄oa a. **XII** K̄i nna n̄e be sek̄e a, nk̄oa n̄o d̄i ak̄u k̄ob̄eñ a k̄i ɔkpa ȳi a ndām̄ena be ak̄u. Ndā be ak̄u k̄i be kame odima t̄áyela, mb̄ente ot̄i a k̄i kene k̄i eyela a, ayek̄i Kats̄ele Kpalewa f̄olets̄a a aaya n̄e foe kame. **XIII** L̄em̄e finyaa maya n̄e n̄o sek̄e, ade male fuk̄u bame n̄e katinya kame ayek̄i baam̄o kaw̄ole k̄ek̄p̄ola n̄e be kame nd̄e ayek̄i ȳi malo mam̄o ke a.

XIV “Nk̄oa n̄o ɔleðo a nk̄pa be l̄em̄e katinya kame bat̄i kes̄i be, kiton̄ek̄i b̄etáto katinya kame nd̄e ayek̄i ȳi malo ntáto katinya kame a. **XV** Ntávia n̄o k̄i nȳe be n̄e katinya kame, mbom mawā n̄o k̄i nȳe be n̄e Okes̄in̄e a awē kame. **XVI** Nd̄e ayek̄i ntáto katinya kame s̄u ni, be malo

bεnyé katinya kamε bade. **XVII** Kena be batι kpalewa kakpa nō akū ne ɔnɔkɔali a kamε, nō kale a nyε ɔnɔkɔali. **XVIII** Ndo be ne katinya kamε ndε ayekī nō malo odo yī ne katinya kamε a. **XIX** Ade ne be sū ni, nkpalε yī akū nkpa nō ayekī be malo baakpalε be malo akū ne ɔnɔkɔali a kamε bεkpa nō.

Yesu Bɔa Mpaε Ne Bate Badone Flee Lɔlɔ.

XX “Nnε batι kī odi lɔlɔ mabɔa mpaε, mbom mabɔa nkpa batι a kī baate yī bido ne fɔletsa a kī baabi be a sū. **XXI** Make nō adulι kī fɔ be flee bekεna ɔmɔa. Nda, fɔ be malo bεna ne boe kamε ndε ayekī odeī ne yī kamε, ade yī malo ndeī ne nō kamε a. Fɔ bekεna ɔmɔa ayekī katinya kamε batι aate bido kī nō lido yī.

XXII “Ndεla be buī ne ode ndε ayekī ɔdεla yī dī ne ode, ayekī baakena ɔmɔa ndε ayekī bɔmɔ nō bɔnyε ɔmɔa a. **XXIII** Yī ndeī ne be kamε ade nō malo odeī ne yī kamε, kī baakena ɔmɔa bεkpolα, ayekī katinya kamε batι aanyi kī nō lido yī. Ade baanyi kī awε be kale ndε ayekī awε yī kale a.

XXIV “Nda, mawε kī batι a kī ɔkɔa ɔkpa yī a bεna ne awā kī ndeī a, ayekī baamɔ yī kukūkpale a kī ɔkpa yī a, kitonεkī ɔwε yī kale fɔmɔ biyi katinya kayɔ.

XXV “Nda, Oti Krī, katinya kamε batι linyína nō lεmε yī kɔ ũnyina nō, ade batι kī lεmε nyina kī nō lido yī a. **XXVI** ũnyε nō ntsa be yededeede, ade maakanyε nō nkatsa be, ayekī ɔdɔ a kī odeī ɔkpa yī a aana ne be kamε, lɔkɔa yī malo maana ne be kamε.”

XVIII

Yesu Kapi.

I Kī Yesu bōa mpaes kī eyua a, bēmō ye fōtsa bakōlēne a bēdzakū ne awā, bēnanyina Kidron kawōbi a ade bēnawo ne kugua futse kōba kudi kamē a.

II Yuda a kī εnye ye εkpa a, nyina awā, kitonekī lōkōlōkō Yesu mō ye fōtsa bakōlēne a awē katsēna ne awā. **III** Foesū Yuda kpā Roma sodzafō mō Asoli Kōla akū badāmenanē a kī basōfōnōkōē mō Farisifō do a εnamēna kōba a kamē. Bēnēs kawūkanō fōtsa, tesedza mō tibia tenawa. **IV** Ayekī Yesu nyina fōtsa a kī fōaya ne ye akū a flee sū ni, εnē εya ne lōtō evia be kī, “Owei miawē?”

V Bekpa ye mbuayē kī, “Yesu Nazaretni a.”

Yesu bi be kī, “Amō yī.” Yuda a kī εnye ye εkpa a lēmē dzē ne awā. **VI** Kī Yesu bi be kī, “Amō yī” a, be flee bēnaa litiliti bēnatō ne tite. **VII** Ade Yesu buki evia be kī, “Owei miawē?”

Bekpa ye mbuayē kī, “Yesu Nazaretni a.”

VIII Yesu bi be kī, “Mbi mi kōkōe kī yī nyē ye, foesū ntē yī miawē kō ni, mifō bati kī bēdzakū.”

IX Ele fukī ayekī kale a kī ele eyi a aaya ne foe kamē pērēpēre kī, “Nda, bati a kī ɔkōa odo ne yī awē a kamē odima tāyela.”

X Ade Simon Petro nyē kōpā a kī εnēs a εbaa Čsōfōnōkōē Flees a ĉsumunē sōmōna sōtō emuni a. ĉsumunē a dī nyē Malko.

XI Ade Yesu bi Petro kī, “Kōa nō kōpā a kado ne kuvū kamē! Čkōna kī nláamōa lubo kamō kōopu a kī Nda kōa εkpa yī a mbēee?”

Yudafō Kpā Yesu Benadzēmēna Ne Hana Anē.

XII Ke liti a, Roma sodzafə mə be banəkəñ, mə Yudafə Asəli Kəla akū badāmenane a pi Yesu ade bisui ye a. **XIII** Benya lətə bəkpā ye bənamena Hana səkəñ. Hana kii nyə Kayafa, kii yanya Čəfənəkəñ Flee ne kateli a kame a otse. **XIV** Ade Kayafa kii ləmə ləkpa Yudafə banəkəñ a adzuni kii fənəne fəbəñ kii oti məa aku ne əmañ a lələ.

Petro Sī Kī Enyína Yesu.

XV Simon Petro mə fətsa əkəlenə bəbā odi tomo Yesu ne liti. Fətsa əkəlenə bəbā kii a nyə Čəfənəkəñ Flee a oti nyiwa, foesü etomo Yesu ewo ne Čəfənəkəñ Flee a fəletsa kadzekő. **XVI** Ləmə Petro fəñ ədza ne kanya ne onyukpē. Ade fətsa əkəlenə bəbā a nə, enaa kanya enalemə oyitsō a kii yadā onyukpē akū a kədzəla, ade əkpā Petro ewomena ne tətə a kame a.

XVII Oyitsō a kii yadā onyukpē akū a via Petro kii, “Nə malo nné onyole kii fətsa bakəlenə a kame əməa anə?”

Petro kpa mbuayə kii, “Oowo, ənyé ye fətsa əkəlenə.” **XVIII** Osili na, foesü basumune mə bikii badzəle awā akū a təna futuā fi bədza bisinya bawa foe. Petro ləmə nadza ne be əwəñ əkawa fi a.

Čəfənəkəñ Flee a Via Yesu Fəletsə.

XIX Čəfənəkəñ Flee a via Yesu fəletsə ne ye fətsa bakəlenə mə ye fətsa katsa a akū.

XX Ade Yesu kpa ye mbuayə kii, “Male kədzəla daa ne kanade kakpa odi nyə odi. Matsa fətsa ne Yudafə fətsenakő mə Baguma Asəli Kəla a kame, awā kii batı a flee atsəna, ade maálə letsama ne kabəla kame a. **XXI** Mə nde sū avia yī fəletsə? Via

bikī binu yī fōletsa a. Ade be nyina lētsa a kī nlē a.”

XXII Kī Yesu le fōletsa kī a, bikī badzōle awā akū a kame ɔmōa bale ye awē ne ɔlētō ade ebi ye kī, “Nde mō odo ɔwōle ɔkpa ɔsɔfōnōkōeē Flee a mbuaye lōmō?”

XXIII Yesu kpa ye mbuaye kī, “Nte nlē fōletsa kpa ni, bi odi nyē odi ne awī kī lētsa a kī fōane. Lēme nte lētsa a kī nlē a nyē ɔnōkōali ni, litsa sū obale yī awē?”

XXIV Ade Hana fō bækpā Yesu kī ebuki edeī ne tōwē kame a bēma Kayafa, ɔsɔfōnōkōeē Flee a.

Petro Buki Enunya Kī Enyína Yesu.

XXV Ne lōkō a na kame a, Petro buki ɛdzē yawa fi. Ade batī bēbā a via ye kī, “Mbēes nō malo ye fōtsa bakōlēne a kame ɔmōa anē?”

Lēme Petro nunya kī, “Oowo, īnyé ye fōtsa ɔkēlēne.”

XXVI ɔsɔfōnōkōeē Flee a basumune a kame ɔmōa kī ye akū otī sōtō Petro baa emuni a via ye kī, “Ntāmō nō ne ye sekē ne kōbā a kame?”

XXVII Petro buki ele kī, “Oowo!” Deedimōape ɔkēkō be.

Bækpā Yesu Benamēna Pilato Sekē.

XXVIII ɔnōne tutuutu a, bækpā Yesu bitomēna Kayafa sekē benamēna abāā ɔnōkōeē a tōtō kame. Yudafō banōkōeē a mōawē tāwo ne abāā tōtō a kame, kitonekī bēwē kī be akū ɛkpale ne be amaniē onukrē ekpa Wuda Katē funitsā a kanya.

XXIX Foesū Pilato né enaa be sekē evia be kī, “Litsa fōletsa mibōe ne otī kī akū?”

XXX Bækpa ye mbuaye kī, “Nte nnē tōkpa ɔkenanē yanē ni, kufē bōtākpā ye bōma nō.”

XXXI Ade Pilato bi be kĩ, “Kekõ mi mɔawɛ mikpã ye minaadzɛmɔ ye nε mi mbla onukpẽ.”

Yudafɔ banəkɔẽ a kpa ye mbuayɛ kĩ, “Bɛtákpa boe osi kĩ bɔakɔ oti odima.” **XXXII** Fukĩ ya lɔmɔ ayekĩ fɔletsa a kĩ Yesu lε eyi nε wuda odu kĩ yaaku a akũ a fɔya nε foe kamɛ.

XXXIII Pilato dani ewo nε abãā tɔtɔ kamɛ ade evɛ Yesu evia ye kĩ, “Nɔ nyɛ Yudafɔ legã a mbɔɛɛ?”

XXXIV Yesu kpa ye mbuayɛ kĩ, “Nɔ mɔawɛ avia yĩ fɔletsa kĩ, mbɔɛɛ kĩ bati bɛbã libi nɔ yĩ akũ fɔletsa?”

XXXV Pilato kpa ye mbuayɛ kĩ, “Akɔna kĩ Yudani manɛ? Nɔ mɔawɛ kade bati mɔ basɔfɔnɔkɔẽ a lɛkpã nɔ bɛmɛ yĩ. Litsa ɔkena?”

XXXVI Yesu kpa ye mbuayɛ kĩ, “Yĩ legãkanyakɔ tátɔ katinya kĩ kamɛ. Ntε yĩ legãkanyakɔ kito katinya kĩ kamɛ ni, kufɛ yĩ basumunɛ a pili yĩ lɔlɔ, mɔ baakɔa yĩ bido ne Yudafɔ awɛ kamɛ. Lemɛ yĩ legãkanyakɔ a tátɔ katinya kĩ kamɛ.”

XXXVII Pilato via ye kĩ, “Foesũ legã ane kɔ?”

Yesu kpa mbuayɛ kĩ, “Nɔ lεlɛ kĩ legã manɛ. Yĩ kɔ ni, ade fukĩ sū bɛma yĩ a, ade foesũ ũya nε katinya kamɛ kĩ mayaale kɔdzɛla ne ɔnɔkɔali kale a akũ. Odi nyɛ odi kĩ eto ɔnɔkɔali a kamɛ ni, yatse yĩ.”

XXXVIII Pilato via ye kĩ, “Litsa nyɛ ɔnɔkɔali a?”

Pilato Kɔ Yesu Kɔtɔ Ekpa Wuda.

Kĩ Pilato le fɔletsa kĩ eyua a, εnɛ εnɛa Yudafɔ a sekɛ ne kanya ade ebi be kĩ, “Ntámɔ tɔkpa tidima nε oti kĩ akũ kĩ makɔ ye kɔtɔ.” **XXXIX** Lemɛ nε mi amanie onukpẽ ni, kene kĩ nfɔnɛ kɔla bawane a kamɛ ɔmɔa nkpa mi nε Wuda Katɛ Luwi kanya

kamε. Miawε kī nfɔnε Yudafɔ legā a awε nkpa mi mbɔεε?"

XL Ade bεbɔa fɔwɔla bεlε kī, "Oowo, nné ye bɔawε! Baraba bɔawε!" Baraba nyε oti kī eyidza εdza nε abāã akū.

XIX

I Ade Pilato fō bεkpā Yesu bεdzakūmena bεnabo ye mō mple. **II** Sodzafɔ kɔa fɔtsɔlewe bεnɔ legābɔe bεtsa ye. Kī bido ye atadiε ngbā biyua a, **III** bifuā ye bibi ye kī, "Yiiduu! Yudafɔ Legā o-o!" Ade bεbalebale ye awε nε tɔlɔtɔ a.

IV Ke liti a, Pilato buki εnε εnaa kanya εnabi bati kɔdabu a kī, "Midā, maakpā ye nnemena mma mi mimó kī ntámó mfumsu adima nε ye akū kī makɔ ye kɔtɔ." **V** Adeke Yesu nε εya nε kanya, fɔtsɔlewe lɔbɔe a tsanε nε ye lɔlɔ, edeī nε atadiε ngbā a kamε. Pilato bi bati a kī, "Midā! Amɔ oti a nε awī!"

VI Kī basɔfɔnɔkɔe mō Asɔli Kɔla akū badzɔlεnε a mō ye a, bεbɔa fɔwɔla kī, "Bɔa ye nε asendua akū! Bɔa ye nε asendua akū!"

Ade Pilato bi be kī "Mi mɔawε mikpā ye minaabɔa ye nε asendua akū. Yī kɔ ntámɔ kī εkεna lεtsa kpa lidima."

VII Yudafɔ a kpa ye mbuaye kī, "Boe kɔ budeī mbla, ade nε mbla a onukpɛ ni, kī kεnε kī eku, kitonekī εkεna ye akū Baguma Obi."

VIII Kī Pilato nu fɔlεtsa kī a, ebuki evila εba kɔkɔe a. **IX** Foesū emuniki εnaa abāã tɔtɔ a kamε ade evia Yesu kī, "Ndia oto?"

Lεmε Yesu tákpa ye mbuaye adima. **X** Ade Pilato bi ye kī, "Hei! Aákpa yī kalε a mbuaye?

Mbɔee onyína kĩ ndeĩ kɔbẽ kĩ mafõne nɔ awẽ, ũye kĩ mafõ bεbɔa nɔ ne asendua akũ?”

XI Yesu kpa ye mbuaye kĩ, “Nte betakpa nɔ kɔbẽ bitomena ode ni, kufe ɔláana kɔbẽ ne yĩ akũ. Foesũ otí a kĩ εnye yĩ εkpa nɔ a tɔkpa bẽ nɔ tide.”

XII Kĩ Pilato nu fɔlelsa kĩ a, εwe kĩ yatsã osi nyε osi akũ εfõne ye awẽ, leme Yudafɔ a bɔa fɔwɔla kɔɔba kĩ, “Nte ɔfõne ye awẽ ni, fɔatsa kĩ ɔnyé Roma Legānɔkɔë ɔkɔba! Odi nyε odi kĩ εkεna ye akũ Legā ni, eyidza εdza ne Roma Legānɔkɔë akũ!”

XIII Kĩ Pilato nu fɔlelsa kĩ a, εkpã Yesu εnamena kanya ade ye mɔawẽ εnadzi ne fɔlelsa kadze lukpo kame ne kakɔ a kĩ bave kĩ Boe ɔda a. Bave kakɔ a ne Hebri tide kame kĩ Gabata. **XIV** Lɔkɔ a nyε Wuda Katẽ kukũmane luwi, ade fɔana nde suwa tɔdɔñ ewua-nviã a.

Ade Pilato bi Yudafɔ a kĩ, “Amɔ mi Legā a ne awí!”

XV Bati a bɔa fɔwɔla kĩ, “Kpã ye kanamena! Kpã ye kanamena! Bɔa ye ne asendua akũ!”

Ade Pilato via be kĩ, “Miawε kĩ mbɔa mi legā ne asendua akũ?”

Basofõnɔkɔë a kpa mbuaye kĩ, “Bolá Legā lidima kεba Roma Legānɔkɔë!”

XVI Adeke Pilato fõne Yesu awe εkpa sodzafɔ a kĩ bεnaabɔa ye ne asendua akũ a.

Bεbɔa Yesu Ne Asendua Akũ.

Foesũ bεkpã Yesu bεdzakũmεna. **XVII** Ye mɔawẽ elɔ ye asendua εnawo awã kĩ bave Oti Lɔlɔ Fɔtsɔ. Bave awã ne Hebri tide kame kĩ Golgata. **XVIII** Ade awã naa, bεbɔa ye ne asendua akũ a. Bεbɔa batí nviã bεbã ne asendua akũ bibumɔ ye, ɔmɔa ne

ye səba, oyade nə ye səməna, ade Yesu deñ nə be kayite a.

XIX Pilato tselə ye onukrē katsua fəletsa bəbəa nə asendua a lələ nyange. Fəletsa a kī etselə nyə, "Yesu Nazaretni, Yudafə Legā a." **XX** Yudafə pii kā fəletsa a kī bətselə a, kitonekī awā kī bəbəa Yesu a fuāmō ɔmatə kame. Pilato tselə fəletsa a nə Hebri, Roma mə Hela ləmə tide kame. **XXI** Ade basəfənəkəx a sī fəletsa a, ade bibi Pilato kī, "Tatselə kī, 'Yudafə Legā,' mbom 'Oti kīlə kī, 'Yī nyə Yudafə Legā a.' "

XXII Pilato kpa be mbuayə kī, "Lətsa a kī ntselə ni, ntselə de kəkəe."

XXIII Kī sodzafə a bəa Yesu nə asendua akū biyua a, bəbəe ye tetadiə bəsən nə kutsu əna kame, ade sodzafə a kame odi nyə odi bəe kaməa a. Ke liti a, bəbəe ye atadiə aməde a kī bətápam, mbom bənə ye kito səmə kənake kayə a.

XXIV Sodzafə a bi akū kī, "Mitafə bəyelə atadiə a, mbom mifə bəta bavulibi bəmō oti a kī yaate ye."

Fəletsa kī ya ndə ayekī Katselə Kpalewa a aaya nə foe kame kī,

"Bəsən yī tetadiə bəkpa akū.

Ade beta bavulibi ne yī atadiə akū a."
Ade lətsa a kī sodzafə a kəna a.

XXV Finyaakii a, Yesu əma, əma əwaətssole, Maria kī ənyə Clopa ətsə, mə Maria Magdalani dzən nə Yesu asendua a əwə. **XXVI** Kī Yesu mó əma mə ye fətsa əkələnə a kī yaátunə kale a kī bədzən nə awā a, ebi əma kī, "Mma, dā ade nə obi nə awī a!"

XXVII Ade ebi fotsa ɔkɔlɛnɛ a kĩ, “Dã, ade ama nɛ awĩ a!” Kito luwi a akũ a, fotsa ɔkɔlɛnɛ a kpã Maria εnamɛna nɛ ye mɔawɛ tɔtɔ kamɛ.

Yesu Kaku.

XXVIII Finyaa Yesu nyi kĩ biyua lɛtsa nyɛ lɛtsa kakɛna. Ayekĩ fɔafɔ Katsɛlɛ Kpalewa a լeya nɛ foe kamɛ sū ni, elɛ kĩ, “Omɔado akɔ yĩ.”

XXIX Kugumi kudi keni nɛ awã kĩ kuyi mɔ waĩ yilawa. Ade bɛkɔa ɔsapɔ bɛta waĩ a bɛkɔa bido nɛ otse akũ bɛnatamɔ Yesu onukpɛ. **XXX** Kĩ Yesu mɔa bavɛ a eyua a, elɛ kĩ, “Fuwoli!”

Ekɛna lɔlɔ ade ye kaweya nɛ a.

Betsɔɛ Yesu Lɔtsɔɛ Ne Seklabi.

XXXI Luwi a nyɛ Efieda, ade Kawεya Luwi kĩ litomɔ de a nyɛ luwi kpalewa lɛkpa Yudafɔ, foesū bɛtawɛ kĩ banɔkpa a bɛkahɔ nɛ asendua akũ Kawεya Luwi a liwo ɔtɔ. Nɛ fukii sū Yudafɔ banɔkɔɛ a navia Pilato kĩ ɛkpa be osi bɛnaavelivel i bati a kĩ bɛbɔa nɛ asendua akũ a abɔa, lɔkɔa bɛnyɛ be banɔkpa a. **XXXII** Foesū sodzafɔ a yaveli oti ɔtɔnyade mɔ oti bɛbã a kĩ bɛbɔa nɛ asendua akũ bibumɔ Yesu a abɔa. **XXXIII** Lemɛ kĩ biwo Yesu akũ a, bɛmɔ kĩ eku kɔkɔɛ, foesū bɛtawɛl ye abɔa. **XXXIV** Lemɛ be kamɛ ɔmɔa kɔa lɔtsɔɛ ɛtsɔɛ ye seklabi, ade deedimɔapɛ babɔanɛ mɔ mui nɛ a.

XXXV Oti a kĩ εmɔ fotsa kĩ lidi adansiɛ nɛ foe akũ ayekĩ nɔ malo aate odo. Lɛtsa a kĩ elɛ a nyɛ ɔnɔkɔali, ade enyina pefee kĩ ɔnɔkɔali elɛ a. **XXXVI** Fukii ya ayekĩ Katsɛlɛ Kpalewa fɔletsa a aaya nɛ foe kamɛ kĩ, “Beláave ye lɔtsɔ lidima.”

XXXVII Fɔletsa bɛbã nɛ Katsɛlɛ Kpalewa a kamɛ

lēmē le kī, "Bati aako anē bēdā oti a kī bētsōe ye lōtsōe a."

Yesu Kabilia.

XXXVIII Ke liti a, Yosef kī eto Arimatia yavia Pilato kī ɛkpa ye osi εbōe Yesu ḷonokpa a. Yosef kī nyē Yesu fōtsa ḷokolene odi nē kabela kame, kitonekī ɛkavila Yudafō banokōe a. Pilato kpa osi, ade Yosef yabōe ḷonokpa a edzakumena a.

XXXIX Ade Nikodemo kī enya lōtō enaa Yesu sekē mō lēnyē a lēmē tomō Yosef eya a. Enēs tutsonu mō ɔlē kī bēkōa klubōū mō odi kī bavē aloa bēkēna eyamena. Te ɔlōmē kame aana ndē kilo taale. **XL** Banyole nviā a kōa tutsonu a bikputa Yesu ḷonokpa a, ade bēkōa aklala ovoe bisuli ye ndē ayekī Yudafō akēna ḷonokpa fōmō babila ye a. **XLI** Kōbā kudi deī nē awā kī bēbōa Yesu nē asendua akū a. Linikē vōē kī bētābila oti tō deī nē kōbā a kame. **XLII** Ayekī luwi a nyē Kukūmanē luwi lēkpa Kawēya Luwi a, ade kī awā lēmē fuā be sū ni, bēkōa Yesu ḷonokpa a bibila nē awā.

XX

Bemó Kī Linike a Waa Luto.

I Ekwansieda ḷonone tutuutu a, kī fōkō tākpale tō a, Maria Magdalani naa linike a ɔwē, ade emō kī bitinya de a nē linike a onukpē. **II** Foesū ewula atse enaa Simon Petro mō fōtsa ḷokolene a kī Yesu lātunō kale a sekē, ebi be kī, "Beyabōe boe ɔlate nē linike a kame bēdzakūmena, ade bunyina awā kī bēkōa ye biyi a."

III Ade Petro mō fōtsa ḷokolene kī a yidza bēnaa linike a ɔwē. **IV** Be nviā a flee bēkawula atse, lēmē fōtsa ḷokolene kī a wula atse etē Petro enya lōtō

ewo linike a ɔwɛ̄. **V** Ekəna akū ɛdā de kame emó aklala a kī bækəa bisuli ɔnɔkp̄a a, ləm̄e etáwo ne linike a kame. **VI** Simon Petro kī etom̄o ye ne liti a, ya ade ye kō ewo ne linike a kame a. Emó aklala ovoe a kī ewaa ne awā. **VII** Emó lima a kī bækəa bisui Yesu lɔlɔ a ləm̄e ne awā, ləm̄e ləwáa ne aklala a ɔwɛ̄, mbom bibuta de biyi de lite. **VIII** Ke liti a, fɔtsa ɔkɔlēne bəbā a kī enya lɔtɔ ewo linike a ɔwɛ̄ a, ləm̄e wo ne de kame. Emó aklala mɔ lɔlɔ kasui lima a, ade ɛtɛ edo a. **IX** Ke malo ni, bɛtánu kayɔ kī Katsɛle Kpalɛwa a lɛ kī kɛnɛ kī Yesu eyidza eto kanɔkp̄a. **X** Ke liti a, fɔtsa bakɔlēne a dzakū bənaa be tɔtɔ kame.

Yesu Nyɛ Ye Akū Etsa Maria Magdalani

XI Ləm̄e Maria dza ne linike a ɔwɛ̄ ɛkabe. Kī ɛkabe a, ekəna akū ɛdā linike a kame, **XII** ade emó ode fɔtɔ banyane nviā kī bidei ne tetadiɛ fitaa kame, kī bidzi ne awā kī bɛwóla Yesu a. ɔmɔa dzi ne ye lɔlɔ nyange, ɔbɛbā dzi ne ye aboa kayɔ.

XIII Bivia Maria kī, “Boe ɔma, litsa sū abe?” Maria kpa be mbuayɛ kī, “Bɛbɔe yī ɔlate bənamɛna, ade īnyína awā kī bækəa ye bənamɛna a.” **XIV** Kī ele fukii eyua a, ɛdani akū ade emó Yesu kī ɛdzɛ ne awā, ləm̄e etányi kī ye yanɛ.

XV Yesu via ye kī, “Boe ɔma, nde sū abe? Owei awɛ?”

Ləm̄e Maria kɔna kī oti a kī yadāmɛna awā a yanɛ, foesū ebi ye kī, “ɔnɔkɔɛ, nte nɔ lebɔe ye ni, bi yī awā kī oyi ye lɔkɔa nnaabɔe ye.”

XVI Ade Yesu ve ye kī, “Maria!”

ɛdani etselamo ye ade ele ne Hebri tide kame kī, “Raboni!” Foe kayɔ nyɛ Fɔtsa ɔtsanɛ.

XVII Yesu bi ye kĩ, “Tata yĩ, kitonekĩ ntámuniki nnaa ode ne Nda sekẽ tõ. Leme naa nwaẽ ame sekẽ kabi be kĩ mmuniki manaa oti a kĩ enye Nda mɔ mi ɔlæga, yĩ Baguma mɔ mi Baguma a sekẽ.”

XVIII Foesũ Maria Magdalani a nabi fotsa bakolene a kĩ emó ɔlate a, ade ebi be foletsa a kĩ Yesu bi ye a flee a.

Yesu Nyε Ye Akũ Etsa Ye Fotsa bakolene a.

XIX Ne ɛkwansieda a na olobe a, fotsa bakolene a kpɔta ne kɔla kamε, ade bεbale onyukpẽ tupunu a flee, kitonekĩ bεkavila Yudafɔ banɔkɔɛ a. Letaleta Yesu yanε edza ne be kayite, ade ebi be kĩ, “Lukudo litomɔ mi.” **XX** Kĩ εle fukii eyua a, εkɔa ye awε mɔ seklabi etsa be. Adeke kawɔle de fotsa bakolene a kĩ bεmɔ ɔlate a.

XXI Yesu buki ebi be kĩ, “Lukudo litomɔ mi! Ndε ayekĩ Nda do yĩ a, ade aye mado mi a.” **XXII** Adeke ewεya eko ne be akũ, εle kĩ, “Mite Hūhū Kpalewa a. **XXIII** Nte mikɔa batı tɔkpa mite be ni, bεkɔa bite be, leme nte mitákɔa be tɔkpa mite be a ni, bεtákɔa te bite be.”

Yesu Nyε Ye Akũ Etsa Toma.

XXIV Kĩ Yesu ya a, Toma kĩ enye fotsa bakolene ewua-nviā a kamε ɔmɔa, kĩ bibuki bave Ata a, tāna ne ye bade a kamε. **XXV** Foesũ fotsa bakolene bεbã a bi ye kĩ, “Bomó boe ɔlate a!”

Ade Toma bi be kĩ, “Nte ntámɔ ye awε kamε tiplego fɔɔkpa a, nkɔa lawobi nte ne fɔɔkpa a akũ ndo awε ne ye seklabi ni, nláate ndo da.”

XXVI Ne fuwi elε liti a, fotsa bakolene a buki bεkpɔta ne kɔla a kamε, ade Toma leme na ne be kamε a. Bεbale tupunu a flee, leme Yesu

yadza ne be kayite ade εε kī, “Lukudə litomə mi!” **XXVII** Adeke ebi Toma kī, “Koa nō lawobi kate ne awī, kadā yī awe kamē. Yo kōkpo kado awe ne yī seklabi kamē. Fō atsindze kate, lōkōa kate kado!”

XXVIII Toma bi ye kī, “Yī Əlate mō yī Baguma!”

XXIX Ade Yesu bi ye kī, “Ayekī əmō yī sū əte odo. Baguma hila bikī bətámō yī, ləme bətə bido a!”

Letsa a Kī Lenye Ovoli Kī Botaε.

XXX Ne ənəkōali kamē ni, Yesu kəna awāwā fətsa bəbā pii ne ye fətsa bakələne a anə, kī bətātsəle bido ne ovoli kī kamē. **XXXI** Ləme bətsəle fukī biyi ayekī mīate mido kī Yesu nyε Kristo, Baguma Obi, ade mitə ye mido ni, mīatsā ye akū mina nkpā kī elə kawūna a.

XXI

Yesu Nyε Ye Akū Etsa Ye Fətsa Bakələne Evükəno.

I Ke liti a, Yesu buki εnyε ye akū ətsa ye fətsa bakələne ne Tiberia Lutubu Baū a abuī. Ayekī εnyε ye akū ətsa a nyε. **II** Luwi a, ye fətsa bakələne badi kpəta. Ade be nyε Simon Petro, Toma kī bavə Ata obi, mō Nataniel kī eto Kana ne Galilea tite akū, mō Zebedeo babi mō Yesu fətsa bakələne bəbā nyiā. **III** Ade Simon Petro bi be kī, “Manaata asau.”

Bibi ye kī, “Bóatomō nō bənaa.” Foesū benawo ne əkələ kamē bənaa, ləme lenyε a flee bətānyε letsama.

IV Kī kade aya kanyina kō a, Yesu ya εdzē ne əwō abuī, ləme fətsa bakələne a linyīna kī Yesu

yanε. **V** Ade evia be kī, “Bapopo, mbøεε mitányε kɔfɔabi kudima?”

Bækpa ye mbuaye kī, “Oowo!”

VI Yesu bi be kī, “Mita asau ne ɔkɔlo a sɔmɔna semake lɔkɔa míana kɔfɔabi a kudi.” Ade bøta asau a bønye kɔfɔabi bebblebee kī bøtápuli bøvøle bønømena.

VII Føtsa ɔkɔlenε a kī Yesu látunø kale a bi Petro kī, “Boe ɔlate a yanε!” Kī Petro nu kī boe ɔlate yanε a, εbøε ye atadiε anyanglede efilø ne kate, kitonekī edzi ɔdzø, ade evønya ewo ne mui a kame a. **VIII** Føtsa bakɔlenε nkaε a ta ɔkɔlo a, bøvøle asau a kī eyi mɔ kɔfɔabi a bøyamena ne ɔwø abuñ a. Awā kī bena a mɔ ɔwø abuñ lélá lugo, fóana ndε abasam ɔha. **IX** Kī biduma ne ɔkɔlo a kame a, bømɔ kī betøna futuā fi kī kɔfɔabi teí ne foe akū, ade abodoo adi lèmø waa ne awā a.

X Ade Yesu bi be kī, “Mikɔa kɔfɔabi a kī minyε finyaa kudi miyamena.”

XI Simon Petro wo ne ɔkɔlo a kame, εnavøle asau a εyamena ne løwø tuni. Kɔfɔabi bañ bañ ɔha mɔa mɔ aduenum elale yi asau a. Titø kī kɔfɔabi a pɔne malo ni, asau a tákpelø. **XII** Ade Yesu bi be kī, “Miyaanya.” Lèmø føtsa bakɔlenε a kame odima tádo ɔwøle evia ye kī, “Owei anε?” kitonekī binyina kī Boe ɔlate a yanε. **XIII** Føesu Yesu nabøε abodoo a εkɔa εkpa be, ade ayea εbøε kɔfɔabi a lèmø εkpa be a.

XIV Ade fukī nyε lèlade kī Yesu nyε ye akū etsa ye føtsa bakɔlenε, kī Baguma dzøla ye etomøna kanøkpa a.

Yesu Le Kɔdzøla Mɔ Petro.

XV Kĩ bənya biyua a, Yesu via Simon Petro kĩ, “Simon, Yona obi, awɛ yĩ kale kaba ayekĩ batı bəbā kī a awɛ yĩ kale a?”

Ekpa ye mbuayɛ kĩ, “Oo, Boe ɔlate! Onyina kĩ mawɛ nɔ kale.”

Ade Yesu bi ye kĩ, “Dãmena yĩ bavelibi akū.”

XVI Yesu buki evia ye løyade kĩ, “Simon, Yona obi, awɛ yĩ kale?”

Petro kpa ye mbuayɛ kĩ, “Oo, Boe ɔlate! Nɔ mɔawɛ onyina kĩ mawɛ nɔ kale.”

Ade Yesu bi ye kĩ, “Dãmena yĩ baveli a akū.”

XVII Yesu buki evia Petro ləlaləde kĩ, “Simon, Yona obi, awɛ yĩ kale?”

Petro wo ɔblɔ kitonekĩ Yesu via ye ləlade kĩ, “Awɛ yĩ kale?” Foesũ ebi Yesu kĩ, “Boe ɔlate, nɔ mɔawɛ onyina letsɑ nyɛ letsɑ. Nɔ mɔawɛ onyina kĩ mawɛ nɔ kale!”

Ade Yesu bi ye kĩ, “Dãmena yĩ baveli a akū.”

XVIII Mabi nɔ ne ɔnɔkoali kame kĩ lɔkɔ a kĩ ɔnyɛ opopo a, apuli kafili lima, kanaa kakɔ nyɛ kakɔ kĩ awɛ, leme nte ɔdɛ a ni, aadzela akpɔ, oti bəbā lifli nɔ lima, ɛkpã nɔ ɛnamena awã kĩ aáwɛ kĩ anaa.” **XIX** Yesu le fukī ɛkɔa etsa wuda odu a kĩ Petro aaku, ɛkɔa ɛnyɛ Baguma kukũkpale a etsa.

Ke liti a, Yesu bi ye kĩ, “Tomo yĩ.”

XX Petro dani ade ɛmó fɔtsa ɔkɔlenɛ a kĩ Yesu látunɔ kale a kĩ etomɔ be ne liti yaya. Ade fɔtsa ɔkɔlenɛ kī lidzi ɛmenamɔ Yesu kĩ bidzi bekanya, ade evia ye kĩ, “Boe ɔlate, owei aanyɛ nɔ ɛkpa a?” **XXI** Kĩ Petro mó ye a, evia Yesu kĩ, “Boe ɔlate, litsa aaya ne oti kī akū?”

XXII Ade Yesu kpa ye mbuayε kī, “Ntε mawε kī edzi nkpa kenaawo kī maaya a ni, fowodabe tsela nō akū? Nō kō, tomə yī!”

XXIII Foletsa kī gba ne Yesu batomenane a kame kī fōtō ḡonyane kī léláaku. Lemε Yesu tálε kī eláaku, mbom kale εlε kī, “Ntε mawε kī edzi nkpa kenaawo kī maaya a ni, fōdabe tsela nō akū?”

XXIV Ade fōtsa ḡokelenε kī adi adansiε ne foletsa kī akū a, ade ye lemε letselε foe eyi a. Foesū bunyina kī letsa a kī εlε a nyε ḡonokɔali.

Foletsa Fuwūnade.

XXV Fōtsa bεbā pii deī kī Yesu kena. Ntε katselε bεtselε foe flee biyi fōmōa fōmōa ni, nkōna kī katinya kī flee kame malo léláana kakokō kekpa tuvoli a kī baatselε a.

Baguma Apam Vœ a Tuwuli
Tuwuli: Baguma Apam Vœ a Tuwuli New Testament
copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tuwuli)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
68df0193-2981-5275-8994-8f743fe01e5e